

EGYENLŐ ESÉLYT MINDEN GYERMEKNEK

SOWC 2016

MAGYAR ÖSSZEFOGLALÓ

HA EGY TÁRSADALOM LELKÜLETE AZ ALAPJÁN ÍTÉLHETŐ MEG, AHOGYAN AZ LEGSEBEZHETŐBB TAGJAIVAL BÁNIK, AKKOR EGY TÁRSADALOM JÖVŐJE – AZAZ A FENNTARTHATÓ NÖVEKEDÉSÉRT, STABILITÁSÉRT ÉS A KÖZÖSSÉG JÓLLÉTÉÉRT KIALAKÍTOTT HOSSZÚ TÁVÚ KILÁTÁSOK – AZ ALAPJÁN JÓSZOLHATÓ MEG, HOGY MILYEN MÉRTÉKBEN BIZTOSÍT EGYENLŐ ESÉLYEKET MINDEN GYERMEK SZÁMÁRA. A MÉLTÁNYOSSÁG TÁMOGATÁSA PEDIG TÖBB MINT ERKÖLCSI KÖTELEZETTSÉG. AHOGY A *VILÁG GYERMEKEINEK HELYZETE (SOWC)* JELENTÉS IDEI ANYAGÁBAN IS ÁLL, A MÉLTÁNYOSSÁG BIZTOSÍTÁSA EGYSZERRE CÉLSZERŰ ÉS STRATÉGIAI SZEMPONTBÓL IS SZÜKSÉGSZERŰ LENNE, AMI SEGÍTHET MEGSZAKÍTANI A HÁTRÁNYOS HELYZET GENERÁCIÓKON ÁTÍVELŐ ÖRÖKLŐDÉSÉT ÉS ILYEN MÓDON CSÖKKENTHETI A MINDEN TÁRSADALMAT VESZÉLYEZTETŐ EGYENLŐTLENSÉGEKET.

Minden gyermeknek elidegeníthetetlen joga van az egészséges élethez, oktatáshoz és a nyugodt, biztonságos gyermekkorhoz – tehát minden alapvető lehetőséghez, amelyek segítségével eredményes és sikeres felnőttkorba léphet. Ennek ellenére világszerte gyermekek millióitól tagadják meg a jogukat és megfosztják őket mindentől, amire szükségük lenne, hogy erős és egészséges felnőttekké válhassanak – születési helyük vagy családjuk származása miatt; faji, etnikai vagy nemi hovatartozásuk miatt; amiatt, hogy nyomorban élnek vagy hátrányos helyzetűek.

Hogyan nyilvánulnak meg ezek a hátrányok egy gyermek életében, a felnőttkorba vezető út során?

Ha egy csecsemőt megfosztanak a születés utáni ellátástól, talán csak pár napig él. Ha egy gyermeket megfosztanak a védőoltásoktól vagy a tiszta víztől, talán meg sem éri az ötödik születésnapját, vagy rossz egészségi állapotban éli le az életét. Ha egy gyermeket megfosztanak a megfelelő táplálkozástól, talán el sem éri a fizikai és kognitív érettségének legmagasabb szintjét, ez pedig korlátozza a tanulásra és munkára való képességét. Ha egy gyermeket megfosztanak a minőségi oktatástól, talán sosem fejlődnek ki azok a készségei, amelyek segítségével majd egy nap sikeresen helyállhatna a munkahelyén, vagy az, ami arra készítetné, hogy majd saját gyermekeit is iskolába küldje. És ha egy gyermeket megfosztanak a védelemtől – ennek oka legyen egy konfliktus, erőszak vagy durva bánásmód, kihasználás és hátrányos megkülönböztetés, gyermekmunka, vagy korai házasság és anyaság – testileg és érzelmileg is sérült lehet, ennek pedig súlyos következményei vannak.

Hogyan nyilvánul meg az egyenlőtlenség azokban az országokban és közösségekben, ahol az említett gyermekek felnőnek?

A tények magukért beszélnek, a depriváció generációról generációra öröklődik, egyre mélyebb egyenlőtlenségeket eredményezve, amelyek minden társadalmat veszélyeztetnek. Azoknak a gyermekeknek, akiknek nincs lehetőségük képességeik kibontakoztatására, amelyekre felnőtt korukban szükségük lesz, nem tudnak kitörni az ördögi körből és így saját gyermekeiknek sem tudnak majd lehetőséget biztosítani képességeik kibontakoztatására. Így az ő társadalmuk is kirekesztővé válik. Ha ez így folytatódik, a szakadékok egyre szélesebbek lesznek és az ördögi kör csak tovább gyűrűzik, egyre több gyermeket érint. Ez különösen igaz a konfliktussal, folytonos válsággal és más, természeti katasztrófa és klímaváltozás okozta humanitárius vészhelyzettel teli világban. Ezek mind-mind aránytalan módon érintik a gyermekeket, mindenek előtt a legsérülékenyebbeket és a leginkább hátrányos helyzetben lévőket.

E cselekvésre felhívó jelentést a sürgető helyzet és az a meggyőződés hívta életre, hogy a változtatás, egy jobb világ megteremtése, lehetséges. A szegénységbe és kirekesztettségbe születő gyermekeknek nem szükségszerű reményvesztett életet élni. A méltánytalanság nem elkerülhetetlen, ha a kormányok erőfeszítéseket tesznek azért, hogy minden gyermek számára

minél több lehetőséget biztosítsanak – olyan szakpolitika irányába mozdulva, amely programokkal, állami ráfordításokkal tesz azért, hogy a legrosszabb helyzetben lévőknek legyen esélyük felzárkózni a legjobb helyzetben lévő gyermekekhez.

Ahogy a jelentés bemutatja, a jó hír, hogy létezik hatékonyabb – és költséghatékonyabb – módja annak, hogy elérjük a legnehezebben elérhető gyermekeket, családokat és közösségeket is. Az új technológiák, a digitális forradalom, illetve a beavatkozások és állampolgári megmozdulások innovatív finanszírozási formái mind-mind segítenek változtatni a leginkább hátrányos helyzetűek helyzetén. Gyermekek és társadalmak milliói számára rövid és hosszú távú előnyökkel is járhat, ha befektetünk az ilyen kezdeményezésekbe, valamint további mozgalmak létrejöttét ösztönözzük.

A méltányosság tervezése viszonylag egyszerű és nem tét nélküli játszma. A szegény és a gazdag országokban egyaránt előrelépésre van szükség. A globális szintű fejlesztési célok megvalósításához először a legnehezebben helyzetben lévő gyermekekre kell koncentrálnunk.

A leginkább hátrányos helyzetben lévők segítése nem csak elvi szinten helyes, bizonyítékok támasztják alá, hogy a gyakorlatban is az. Az UNICEFⁱ egy 2010-es tanulmányában kimutatta, hogy az egyenlőségre fókuszáló szemlélet a jelenleginél nagyobb ütemben felgyorsíthatja a fejlődést a globális egészségügyi célok irányába, és az új megközelítés különösen költséghatékony lenne az alacsony jövedelmű és magas halálozási aránnyal rendelkező országokban. A tanulmány egy szimuláción alapult, amelyet két szituációban teszteltek az anyai- és gyermek-egészségügyi célok eléréséhez: az egyikben nagyobb hangsúlyt fektettek a rosszabb helyzetben lévő gyerekek elérésére, a másikban pedig változatlan módszert alkalmaztak, amelyben nem fektettek kiemelt hangsúlyt a hátrányos helyzetűekre.

Két fő eredmény született: először is az, hogy a méltányosság különböző formáira koncentrálna a leginkább hátrányos helyzetben lévő lakosságban, egy méltányossági szemlélet jobban elősegítette az egészségügyi célok elérését, mint a változatlan módszer. Másodszor, azzal, hogy ugyanolyan mértékű pénzügyi befektetéssel további haláleseteket előzhettek meg, a méltányossági szemlélet jelentősen költséghatékonyabb és fenntarthatóbb volt, mint a másik alternatíva.

A méltányosságba való befektetés tehát nem pusztán erkölcsi kérdés. Célszerű, és stratégiai szempontból is szükségszerű.

MIÉRT MOST FÓKUSZÁLJUNK A MÉLTÁNYOSSÁGRA?

A kormányok világszerte mérlegelnek, hogyan lehetne legjobban teljesíteni kötelezettségeiket, hogy 2030-ra elérjék a Fenntartható Fejlesztési Célokat (SDG), bár az elmúlt 15 évben tett erőfeszítések globális szinten is tanulságosak.

A Millenniumi Fejlesztési Célok (MDG) elérése felé tett erőfeszítések 2000 és 2015 között bizonyították a nemzeti cselekvés erejét és a nemzetközi partnerség fontosságát az újabb eredmények elérése érdekében. A manapság születendő gyermekek jelentősen kisebb arányban élnek szegénységben, mint a millennium kezdetén születettek, sőt, 40 százalékkal nagyobb a valószínűsége, hogy megérik ötödik születésnapjukat, és hogy iskolába kerülnek.

A kormányok és közösségek méltán ünneplik világszerte ezt a fejlődést. Mégis, ennek ellenére gyermekek milliói élnek súlyos körülmények között – és veszítik életüket. 2015-ben körülbelül 5,9 millió, 5 évesnél fiatalabb gyermek halt meg, főként olyan betegségekben, amelyek egyébként könnyedén és megfizethető módon megelőzhetők és kezelhetők lettek volna.ⁱⁱ Gyermekek milliói még most sem kapnak megfelelő oktatást egyszerűen azért, mert a szüleik szegények vagy megbélyegzettek, mert nőnek születtek, vagy, mert olyan országban kell felnőniük, amelyben konfliktus vagy folyamatos válság van. És még ha globális szinten csökken is a szegénység, világszerte, az extrém szegénységben élők nagyjából fele gyermek, és még ennél is többen tapasztalják meg életük során valamikor a szegénység több szintjét.

Sok esetben az egyenlőtlenségi szakadék szűkebbé vált az elmúlt 25 évben. Például, minden régióban, a legszegényebb családok esetében nagyobb mértékben csökkent a gyermekhalálozás, mint a leggazdagabbak esetében. Négy régió elérte a nemek közötti egyenlőséget az általános iskolai oktatásban.ⁱⁱⁱ De még mindig túl sok az olyan eset, ahol, bár a fejlődés mértéke általánosságban pozitív volt, mégsem csökkentette megfelelő mértékben a mély és tartós egyenlőtlenségeket. A kormányoknak nem sikerült kideríteni, mi az a méltányossági szakadék, ami elválasztja a leginkább hátrányos helyzetben lévő gyerekeket a társadalom többi részétől. Az általános fejlődést mutató nemzeti átlagok elfedték a legszegényebb és leggazdagabb családból származó gyerekek között lévő kirívó – és néha egyre növekvő – szakadékokat.

Nem hagyhatjuk, hogy a történelem megismételje önmagát.

A 2030-as célok eléréséhez a következő 15 évben a fejlődés mértékének gyorsabbnak kell lennie a Millenniumi Fejlesztési Célokra kitűzöttnél. Ha ez nem sikerül, annak szörnyű következményei és költségei lehetnek. Valójában, ha az elmúlt 15 év tendenciája folytatódik a következő 15 évben, 2030-ra körülbelül 167 millió gyermek, akik nagy többsége Afrika szub-szaharai területén élnek, még mindig extrém szegénységben szenvednek majd. Ráadásul megközelítőleg 3,6 millió 5 év alatti gyerek veszti majd életét, főként megelőzhető okokból. Több mint 60 millió általános iskoláskorú gyerek maradhat ki az iskolából.^{iv}

A 2030-as célok a korábban kitűzött Millenniumi Fejlesztési Céloknál sokkal inkább felismerik a méltányosság támogatásának rendkívüli fontosságát. A 17 cél és az ezek eléréshez, a világ kormányai által kitűzött 169 célkitűzés biztosítékul szolgál arra, hogy „senkit sem hagyunk hátra ... és arra törekszünk, hogy először a leghátrányosabb helyzetűeket érjük el.”^v

A fogadalmat betartva a hátrányos helyzetben lévő *gyermek*ek helyzetének javításával kell kezdenünk.

Az Egyesült Nemzetek Szervezete arra hívja fel a figyelmet, hogy a humanitárius szükségletek egyre nagyobbak és a *gyermek*ek kilátásai 2016-ban igencsak komorak.^{vi} Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának becslése szerint, 2015-ig legalább 60 millió ember menekült el hazájából a konfliktusok és az erőszakos események miatt.^{vii} A menekültek fele *gyermek*.^{viii} Növekszik azon *gyermek*ek száma, akik át kell, hogy éljék az egyre több területet érintő és egyre hosszabb ideig tartó katasztrófákat, akiknek olyan körülmények között kell élniük, mint amelyet a Szíriai Arab Köztársaságban lévő háborús helyzet teremt.^{ix}

A klímaváltozás egyre erősödő hatásai szintén növelik a leghátrányosabb helyzetű *gyerekeket* fenyegető veszélyeket. Világszerte több mint félmilliárd *gyerek* él olyan zónában, ahol gyakoriak az áradások, és csaknem 160 millióan élnek súlyosan vagy szélsőségesen aszályos területeken. Az Egészségügyi Világszervezet jóslata szerint 2030-ig évente körülbelül 250 000-rel több haláleset fog bekövetkezni a klímaváltozásnak betudható alultápláltság, malária és hőség következtében.

Ezekhez a *gyerekek*hez rendkívül nehéz eljuttatni a legszükségesebb szolgáltatásokat és védelmet, azonban ha sikerül, annak a haszna rendkívül nagy.

El kell érniük minden *gyermek*et. Ugyanis ha nem tesszük, valószínűleg végig kell néznünk, hogy a nehezen elért fejlődés eredményei eltűnnek és ennek a kudarcnak a következményei az egész világon megjelennek majd.

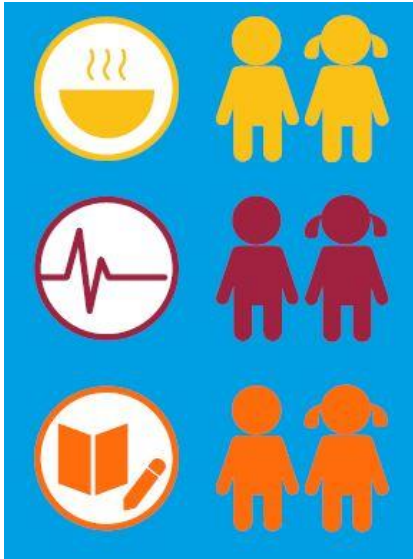
A leginkább hátrányos helyzetű *gyermek*ek és családjuk számára biztosított fejlődés kétségtelenül a 2030-as célkitűzések feltétele és meghatározza a jövő generációk lehetőségeit. Most kell cselekednünk.

A MÉLTÁNYOSSÁG KÖTELESSÉGÜNK

Harmincöt éve, az első, a *Világ gyermekeinek helyzetéről* szóló jelentés korábbi fejlesztési célokról is írt. Szerzője szerint felmerül a kérdés, hogy „csupán reménykedünk e célok elérésében, vagy bizonyítható, hogy azok megvalósíthatóak?” Az idei jelentés azt a választ adja, hogy a *gyermek*ekért kitűzött célok kizárólag akkor érhetőek el, ha a leginkább rászoruló helyzetét tekintjük elsődleges fontosságúnak, és a szakpolitikákat, a programokat és a közkiadásokat a nagyobb méltányosság elvének rendeljük alá.

Számos olyan terület van, ahol méltánytalanság éri a *gyerekeket*, de ebben a jelentésben kifejezetten három olyan területre összpontosítunk, amelyek jól példázzák mind a kihívás mértékét, mind azt a rengeteg lehetőséget, amelyekkel javíthatjuk több millió *gyerek* életét.

A jelentés a legégbekiáltóbb egyenlőtlenséggel, a **gyermek túlélési esélyeinek** különbségeivel kezdődik, majd kifejti a megelőzhető gyermekhalandóságot befolyásoló tényezőket. Elmagyarázza, hogy a 2030-as gyermekhalandósági célkitűzés eléréséhez csökkentenünk kell az anyák egészsége, az elérhető képzett szülésznek száma, a megfelelő táplálkozás és az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén jelenlévő egyenlőtlenségeket, valamint egyéb tényezőket, mint például a diszkrimináció, a kirekesztés, és a gyermekek táplálásával, a biztonságos ivóvízzel, a megfelelő tisztálkodás és higiénia a gyermekbetegségek megelőzésében betöltött szerepével kapcsolatos tudás hiánya.

A szöveg ezután kitér a fejlődés egyik legnagyobb hajtóerejére, az esélyegyenlőséget leginkább biztosító **oktatásra**. Minőségi oktatás nélkül a hátrányos helyzetű gyermekek sokkal nagyobb valószínűséggel kerülnek alacsony képzettséget igénylő, rosszul fizetett és bizonytalan állásokba, így felnőttként sem sikerül kitörniük a generációkon átívelő ördögi körből. A kora gyermekkori fejlesztésre, az oktatáshoz való hozzáférés növelésére és az oktatás minőségének javítására fejtett nagyobb hangsúly, valamint vészhelyzet esetén az oktatás biztosítása mind a jelenlegi, mind a következő generáció számára hasznos.

A jelentés, miután leírja a gyermekek által elszenvedett két legfontosabb hiányosságot, a **gyermekszegénység** valamennyi dimenzióját, valamint a szociális védelmi programok ezek csökkentésében játszott szerepét vizsgálja meg.

Végül, az összefogásra való felszólításként néhány elvvel zárjuk a jelentést, amelyek segítik a méltányosságra fókuszáló szakpolitika kialakítását és állami kiadások méltányos tervezését. Ezen általános elvek között szerepel az azzal kapcsolatos **információ** kiterjesztése, hogy ki marad le és miért; az **integráció** fejlesztése a nélkülözés számos dimenziójával szembeni harc érdekében; az **innováció** támogatása és ösztönzése azért, hogy a legnehezebben elérhető gyerekeket is el lehessen érni; a méltányossággal foglalkozó programokba való **befektetés** növelése; a közösségek és polgárok **részvételének** ösztönzése világszerte.

Ezek az elvek inkább szolgálnak útmutatóul, mint tervként, de segíthetnek a szakpolitikák alakításában, a prioritások kereteinek megalkotásában és tájékoztathatnak arról, hogyan lehet a legjobb módon teljesíteni a 2030-as célkitűzéseket és jobb jövőt biztosítani, nem csak a legtöbb hátrányos helyzetű gyermek, de mindannyiunk számára.

A méltányosság meghatározása

A “méltányosság” kifejezés különböző kontextusokban különböző jelentéssel bírhat, de az UNICEF szóhasználatában ebben a jelentésben és máshol is azt jelenti, hogy minden gyermeknek *egyenlő* esélye van a túlélésre, a fejlődésre, és arra, hogy a benne lévő képességeket kiteljesíthesse. Alapvetően az igazságosságról és a lehetőségről szól – minden gyermeknek egyenlő esély biztosításáról. Az a meggyőződés, amely szerint minden gyermeknek ugyanannyi joga van ahhoz, hogy egészségesen és erősen nőjön fel, megfelelő oktatásban részesüljön és a társadalom hasznos tagjává váljon minden, a gyermekjogokat elismerő és védő egyezmény alapgondolata. 1989-ben, a Gyermek jogairól szóló egyezmény (CRC) elfogadásával csúcspontot ért el, amely a történelem leggyorsabban és legszélesebb körben elfogadott emberi jogi egyezménye.

Méltánytalanság akkor történik, amikor egyes gyermekeket igazságtalanul megfosztanak a mások számára elérhető alapvető jogaitól és lehetőségeiktől. Gyakran összetett kulturális, politikai és rendszerszerű tényezőkben gyökerezik, amelyek a társadalmakat és az emberek társadalmi-gazdasági helyzetét alakítják. Végül is ezek a tényezők határozzák meg sok dolgot, köztük a gyermekek jóllétét.

A társadalmi intézmények kulcsszerepet játszanak abban, hogy meghatározzák a tényezők a gyermekekre gyakorolt hatását, különösen az egészségügy és az oktatás terén. Ha a szakpolitikák, programok és közkiadási prioritások méltányosak, és a leginkább rászorulókat célozzák meg, a leginkább hátrányos helyzetű gyermekek esetében jó eredményekhez vezethetnek. Ahol méltánytalanság, ott országuk, közösségük vagy származásuk, nemük, bőrszínük vagy egyéb tényezők alapján diszkriminálják azokat a gyermekeket, akik a betegségek, az éhség, az analfabetizmus, és a szegénység által leginkább veszélyeztetettek. Ez állandósíthatja a generációkon átívelő deprivációs ciklusokat, ami az egyes gyermekeknek is, és az egyenlőtlenség növekedése miatt társadalmuknak is árt.

A fejlődés „méltányos megközelítéséhez” szükséges, hogy többet tudjunk arról, ki és miért marad le, azonosítsuk a legnagyobb veszélyben lévő gyermekeket és a méltánytalanságot strukturálisan meghatározó tényezőket: például a szegénységet, a földrajzi fekvést és a kirekesztést, valamint a köztük jelenlévő összetett interakciót. Szükséges, hogy nehéz kérdéseket tegyünk fel azzal kapcsolatban, hogy a működésképtelen közpolitikák, a diszkriminatív gyakorlatok, valamint a végrehajtás nem hatékony módjai és más akadályok hogyan fosztják meg a gyermekeket alapvető jogaik gyakorlásától, és innovatív megoldásokat kell találnunk ezekre a problémákra. Integrált megközelítésre van szükség az egyenlőtlenségek megszüntetéséhez, a

fejlesztési és a humanitárius ágazattal közösen, országos, helyi és közösségi szinten fellépve, hogy *minden* gyermeket elérjünk.

A fentiek mellett szükség van arra, hogy a világ felismerje a leginkább hátrányos helyzetű gyermekek jólléte és a közös világunk jövője közötti rendkívül fontos összefüggést.

A GYERMEKEK EGÉSZSÉGE: A FAIR ÉLETKEZDÉS FELTÉTELE

Amikor a gyermekek túléléshez és fejlődéshez való jogának érvényesüléséről van szó, a legnagyobb nehézségekbe azok ütköznek, akik a legszegényebb és leginkább hátrányos helyzetű háztartásokban élnek. A gyermekek korlátozott fejlődési lehetőségei, csak mert olyan körülmények közé születtek, amelyek hátrányos helyzetűvé teszik őket, unfair helyzetet eredményeznek és ez a gyermekjogok súlyos megsértését jelenti. Mindezekon túl nagyon költséges is: mind emberi, társadalmi, mind politikai és gazdasági vonatkozásait tekintve. A jelen gyermekeinek és a jövő generációinak fenntartható fejlődése az egyenlő esélyekre kell, hogy épüljön. A legmarginalizáltabb gyermekek elérése több mint erkölcsi kötelesség – a gyermekek egészségére és jóllétére vonatkozó, 2030-ra kitűzött célok elérésének előfeltétele.

A túlélés és az egészséges élet esélyei komolyan összefüggnek a gyermekek különböző életkörülményeivel. A társadalmi hátrányok, más tényezők mellett összekapcsolódnak nem csak a vagyoni helyzettel, hanem az etnikai hovatartozásból és az oktatáshoz való hozzáférésekből fakadó különbségekkel, a város-vidék ellentéttel.

A gyermekek túlélése vonatkozásában, a szegény és gazdag országok közötti abszolút és jelentősen csökkent 1990 óta, a legnagyobb különbségek mégis megmaradtak közöttük. A relatív gyermekhalandósági ráta különbsége a szubszaharai Afrikában és Dél-Ázsiában a skála egyik végén és a magas jövedelmű országokban a másikon, alig változott az elmúlt negyed században. A szubszaharai Afrikában született gyermekek tizenkétszer valószínűbb, hogy nem éri meg az ötödik születésnapjukat, mint a magas jövedelmű országokban – ugyanúgy, mint 1990-ben.^x

Egy Sierra Leonában született gyermek harminszor nagyobb valószínűséggel nem éri meg az ötödik életévét, mint egy Egyesült Királyságban született gyermek. Az arányok hasonlóak az anyák szülés közbeni/körüli halálozása vonatkozásában is.

A szegény és gazdag országok közötti különbségek csökkentése korunk egyik legégetőbb kihívása. A gyermekek túlélési esélyeinek javítása vonatkozásában a kezdőpont a gyermekhalandósági ráta közelítése a leggazdagabb országok szintjéhez. A gyermekek túlélése és a megfelelő egészségi állapotuk elérésének javítása minden társadalom prioritása kell, hogy legyen, legyen az szegény vagy gazdag.

A GYERMEKHALANDÓSÁG MINTÁZATA ÉS KOCKÁZATAI

2015-ben körülbelül 1 millió gyermek számára életük első napja egyben az utolsó is volt. Világszerte, a neonatális (a születést követő 28 napon belüli) halálozás aránya sokkal kevésbé csökkent, mint az 1 hónap és 5 év közötti gyermekhalálozási ráta. Ez azt jelenti, hogy az 5 éves kor előtti elhalálozások mértéke a neonatális időszakban nőtt. 2015-ben, az összes elhalálozások 45 százalékát a neonatális időszakban történtek tették ki, amely arányaiban 2000 óta 5 százalékos növekedést jelent.^{xi}

2015-ben, még mindig 5,9 millió 5 év alatti gyerek halálának közel felét fertőzőes megbetegedések és ez ezzel összefüggő körülmények okozták, mint a tüdőgyulladás, kiszáradásos hasmenés, malária, agyhártyagyulladás, kanyaró, merevgörcs (tetanusz), vérfertőzés, szepszis és AIDS. A fertőzőes tüdőgyulladás és hasmenés még mindig a vezető halálok három régióban az 5 év alatti gyerekek körében: Kelet és Dél-Afrikában, Dél-Ázsiában és Nyugat-és Közép-Afrikában. Mindkét betegség pusztítása a legmagasabb a leghátrányosabb helyzetűek között.^{xii}

Regionális különbségek is vannak a neonatális trendekben. A szubszaharai Afrikában az újszülöttek elhalálozása az 5 éves kor előtti gyermekhalandóság egyharmadát teszi ki.^{xiii}

A fegyveres konfliktusokkal érintett országokban az egészségügyi szolgáltatások akadozása vagy megszűnése súlyosan veszélyezteti a gyermekek életét. Szíriában például jelentős haladást értek el az 5 éves kor előtti gyerekhalandóság mértékének csökkentésében. 1990 óta a ráta ezer élveszületésre jutó 37 halálról 17-re esett vissza. Míg 2012 óta a szír konfliktus miatt, a trend megfordult.^{xiv} Az infrastruktúra lerombolása, a szakszemélyzet és az orvosságok hiánya

akadályozza a várandós és újszülött ellátást, nagyban megnövelve a szakmai segítség nélküli szülések számát, holott 2009-ben 96 százalékos volt annak lefedettsége egészségügyi szakszemélyzet vonatkozásában. A konfliktus okozta körülmények a védőoltásokkal megelőzhető fertőző megbetegedések számát is növelték, úgymint az 5 éves kor előtti gyerekek körében terjedő hasmenést és tüdőgyulladást.^{xv}

A klímaváltozás további kockázatot jelent. Amikor az aszályos időszakok kitolódása miatt a vízellátás akadozik vagy megszűnik, a legszegényebb családok fertőző vizet kénytelenek használni, amely táptalajt jelent a kolera fertőzésnek és a kiszáradásos hasmenésnek.^{xvi}

A GYERMEKEK GLOBÁLIS TÚLÉLÉSI ESÉLYEI

2030-ra nagy elvárásokat támasztott a nemzetközi közösség a kismamák, az újszülöttek és a gyermekek túlélési esélyeinek javításában. A 3. számú globális célkitűzés szerint a neonatális gyermekhalandósági rátát csökkenteni kell: 1000 élveszületésre 12 halálozás essen és 5 éves kor előtt pedig 1000 élveszületésre 25 haláleset jusson. Az egészségügyi ellátás univerzalitása ugyancsak kiemelt cél 2030-ra, amely fenti elemek megvalósulásának előfeltételét is jelenti.

Ezek a célok elérhetőek, de csak akkor, ha a kormányok nem vesztenek fókuszot a leghátrányosabb helyzetű gyerekek támogatásáról.

1990 óta az 5 éves kor előtti gyerekhalandóság rátája globálisan 53 százalékkal csökkent.^{xvii} A kismamák halálozása ugyancsak csökkent, aránya 1990 óta 44 százalékkal esett vissza.

A világ legszegényebb országainak némelyike kiemelkedő eredményeket ért el. Míg a világ nem tudta teljesíteni azt a Millenniumi Fejlődési Cél, amely 1990 és 2015 között kétharmaddal csökkentette volna az 5 éves kor alatti gyerekhalandóságot, az alacsony-és közepes jövedelmű országok elérték.^{xviii} Néhány ország közöttük – mint Etiópia, Libéria, Malawi, Mozambik vagy Niger – nagyon magas gyerekhalandósági rátával bír, 1000 élve születésre jutott 200 halálozás.

A különböző országok eltérő tapasztalatai azt mutatják, hogy a gyerekhalandóság drámai csökkentése lehetséges olyan államokban is, ahol nagyon eltérő a társadalmi, politikai és gazdasági környezet. Míg a gyerekhalandóság általában úgy csökken, ahogy az általános jövedelmi szint nő, sok szegényebb ország elhagyja ebben gazdagabb szomszédait. Néhány gazdaságilag gyorsabb pályára álló ország – mint például Nigéria vagy India – lassabban csökkenti a gyerekhalandósági mutatóját.

Tanulság a szakpolitikai döntéshozók számára: a gazdasági növekedés segítheti, de önmagában nem garantálja a gyerekek túlélését.

EGYENLŐTLENSÉGEK A TÚLÉLÉSI ESÉLYEKBEN

A kismamák, újszülöttek és gyermekek egészségében lévő különbségek a magas gyermekhalandósági rátájú országokban akadályozza a gyermekek túléléshez és fejlődéshez való jogában való előrehaladást.

A gyermekek egészsége: Pillanatkép az adatokról

A leggazdagabbakhoz viszonyítva, a legszegényebb gyermekek:

- csak 1/3 esélyük van arra, hogy születésüket szakképzett gondozó felügyeli
- 1.9-szer több esélyük van arra, hogy 5 éves koruk előtt halnak meg
- 2.1-szer nagyobb eséllyel küzdenek születési rendellenességgel
- A vidéki területekre születő gyermekek 1,7-szer nagyobb eséllyel halnak meg 5 éves koruk előtt, mint azok a gyermekek, akik városi környezetben születnek.
- 2015-ben körülbelül 1 millió gyermek életének első napja volt egyben az utolsó is.
- A relatív gyermek halálozási rátában hatalmas különbségek vannak. Összehasonlítva a szubszaharai Afrika és Dél-Ázsia területeit a fejlett, magas jövedelmű országokéval, a szakadék 1990 óta alig változott.
- A szubszaharai Afrikában született gyermekeknek, összehasonlítva a magas jövedelmű országok gyermekeivel, 12-szer nagyobb esélyük van az 5 éves kor előtt bekövetkező halálra – ez az arány szintén nem javult 1990 óta.

Általánosságban elmondható, hogy a világ legszegényebb 20 százalékába eső háztartásokba születő gyermekek kétszer nagyobb valószínűséggel halnak meg 5. életévük elérése előtt, mint a 20 leggazdagabb 20 százalékába születők. xix

Ezeknek az aránytalanságoknak, egyenlőtlenségeknek komoly következményei vannak. A demográfia (szegényebb háztartásokban több gyerek születik), és a túlélési esélyek egyenlőtlenségeinek (szegényebb háztartások nagyobb halandósági rátával bírnak) összefüggései azt jelentik, hogy a szegényebb gyerekek közül többen halnak meg, mint a gazdagabb társaik. Ugyanakkor ez arra is rámutat, hogy ezzel arányosan a gyerekhalandósági ráta csökkentésére tett erőfeszítések több életet mentenek meg a szegényebbek között.

A gyermekek túlélési rátáját erősen javítaná az alultápláltság terén való elemi előrehaladás – amely a 2. számú Globális Cél is egyben. Az 5 év alatti gyerekhálozások fele az alultápláltságra vezethető vissza.

A háztartások anyagi helyzete nagyban befolyásolja természetesen a gyermekek túlélési esélyeit, de legalább ennyire fontos az édesanyák iskolázottsága is. Dél-Ázsia és a szubszaharai régió nagyrészen, azok a gyerekek, akiknek az édesanyja semmilyen oktatásban nem részesült, háromszor nagyobb valószínűséggel nem érik meg az 5. életévüket, mint azok a gyermekek, akiknek az édesanyja középfokú oktatásig is eljutott.

A nők oktatása növeli annak esélyét, hogy érettebben vállaljanak gyereket, hozzájussanak várandós és gyermekgondozáshoz, és keressenek ellátást a gyerek megbetegedése esetén.^{xx}

Ha valamennyi édesanya részesülne középfokú oktatásban, évente 1,5 millióval kevesebb 5 év alattiakat érintő gyermekhalálozás történne a szubszaharai régióban és 1,3 millióval kevesebb Dél-Ázsiában^{xxi}

A gyermekházasságok és a nők reprodukciós egészségének milyensége nagyban befolyásolja a gyermekhalandóság mintázatát. Míg a gyermekházasságok száma csökkent, mégis évente körülbelül 15 millió lány megy férjhez 18 éves kora előtt.^{xxii} Ezek a lányok különösen sérülékeny csoportot képeznek: gyermekkoruk idő előtt elveszik, gyakran kiesnek az oktatásból és vállalnak túl korán gyermeket. A népesség legszegényebb 20 százalékába eső lányok vannak leginkább veszélyben. Afrikában a gyermekházasságok mértéke a legszegényebbek között 1990 óta változatlanul magas.^{xxiii}

A világon, a gyermekfeleségek sokkal kevésbé jutnak megfelelő orvosi ellátáshoz várandósságuk alatt, mint felnőtt társaik. Az ellátás hiánya és az a tény, hogy ezek a lányok fizikailag nem elég érettek ahhoz, hogy életet adjanak, veszélyt jelent mind a kismama, mind a baba életére. A várandósság és a szülés alatti komplikációk a vezető halálokok között a második helyen állnak a 15 és 19 éves lányok között.^{xxiv} A 20 éves koruk előtt szülő anyák újszülöttei másfélszer valószínűbben halnak meg az első 28 nap során, mint azok, akiknek az édesanyja 20-as vagy 30-as éveiben szült.^{xxv}

A MINŐSÉGI ELLÁTÁSHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS KÜLÖNBBSÉGEI

A várandósgondozás, a képzett egészségügyi dolgozók jelenléte nagymértékben hozzájárul a biztonságos várandóssághoz, szüléshez és így a gyermekek túléléséhez is. Sajnálatos módon, ebben is nagy aránytalanságok vannak, nem csak a hozzáférésben, hanem a szolgáltatás minőségében is. Bizonyítékok állnak rendelkezésre a tekintetben, hogy a születés előtti egyenlőtlenségek jelentősen befolyásolják nem csak a kritikus első éveket, hanem hosszútávú következményekkel is bírnak.

Marginalizálódott közösségek, mint például roma közösségek Kelet-és Közép Európában, egyenlőtlen esélyekkel férnek hozzá az egészségügyi szolgáltatásokhoz. Minden ötödik roma gyermek Bosznia-Hercegovinában és minden negyedik Szerbiában közepesen vagy súlyos mértékben marad alul a fejlődésben. 2012-ben a roma gyermekek csupán 4 százalékuk kapta meg valamennyi ajánlott védőoltást Bosznia-Hercegovinában, míg ez az arány a nem-roma gyermekek között 68 százalék volt.^{xxvi}

ALACSONY KÖLTSÉGI GÉNYŰ INTÉZKEDÉSEKEL A MEGELŐZÉSHEZ

A gyermekhalálozások túlnyomó többsége megelőzhető jól ismert, alacsony költségigényű és könnyen megoldható intézkedésekkel. A várandósság, vajúdás és szülés alatti minőségi ellátás biztosítása nem csak a komplikációk megelőzéséhez járul hozzá, hanem a korai felismeréshez és azonnal beavatkozáshoz. A korai poszt-natális ellátás különösen fontos a születés utáni első napokban, amely a gyerekhalandóság csökkentéséhez is hozzájárul.

Az anyatejes táplálás előnyeit még mindig sok országban alábecsülik. Habár a születés utáni első órában kezdett, és minél hosszabb ideig tartó anyatejes táplálás bizonyított védelmet nyújt a gyermekkori fertőzések, megbetegedések ellen, javítja az agyműködést, növeli az intelligenciát és csökkenti a diabétesz és a túlsúly kialakulásának kockázatát is.

MI TÖRTÉNIK, HA NEM CSÖKKEN A KÜLÖNBSÉG?

A kismamák és a gyermekek egészségének fejlődési iránya negatív vagy pozitív irányba változhat a nemzeti és nemzetközi szakpolitikai döntések eredményeképpen. Ha a jelenlegi trendek változatlanok maradnak, akkor 2030-ra:

- Csak abban az évben 3,6 millió gyerek hal meg 5 éves kora előtt. 2016-2030 között összesen 69 millió ilyen eset lesz, ^{xxvii} amelyeknek fele a szubszaharai régióban, harmada pedig Dél-Ázsiában. ^{xxviii}
- 5 országban fedi le az 5 éves kor előtti halálozások több mint felét: India (17 %), Nigéria (15 %), Pakisztán (8%), Kongói Demokratikus Köztársaság (7%) and Angola (5%). ^{xxix}
- A legmagasabb gyermekhalandósági rátával bíró 30 ország nagy része a szubszaharai régióban fekszik. ^{xxx} Körülbelül 620 millió gyerek születik várhatóan ebben a régióban 2016 and 2030 között ^{xxxi}, amely a világon várható születések 30 százalékát jelenti. ^{xxxii} Nigéria egyedül fedi le a világon várható születések számának 6 %-át. ^{xxxiii}
- A fertőzőes tüdőgyulladás a második vezető halálok marad az 5 éves kor előtt és a koraszülések következtében történő komplikáció marad az első. ^{xxxiv}

OKTATÁS: A „JÁTSZÓ-TÉR” KIEGYENLITÉSE

Az oktatásban megvan az az erő, amely képes megtörni az egyenlőtlenségek generációkon átívelő ördögi körét, jobbá teszi a gyermekek életét és a társadalmat is, amelyben élnek.

Az oktatás azokkal a képességekkel és tudással ruházza fel a gyermekeket, amelyek szükségesek a sikeres élethez. Összefüggésbe hozható a magasabb jövedelmekkel, alacsonyabb szegénységgel és jobb egészségi állapottal. Ahhoz, hogy az oktatás elérje a célját, a gyermekek korai fejlesztése a folyamat első lépése, amely a minőségi tanulási lehetőségekkel folytatódik, amely minden gyermeknek biztosított, különös tekintettel a leghátrányosabb helyzetben lévő gyermekekre, egyenlő esélyekkel a boldogulásra.

Generációk óta a minőségi és méltányos oktatás kiutat mutat a deprivációból. És mégis, gyermekek milliói megfosztottak az oktatáshoz való joguktól, olyan tényezők miatt, amelyekre nincsenek hatással – szegénység, nemi, etnikai hovatartozás, fogyatékoság vagy lakhelyük földrajzi elhelyezkedése. A konfliktusok, a természeti katasztrófák, és a klímaváltozás hatásai szintén megfosztják a gyermekeket annak lehetőségétől, hogy iskolába járhassanak. Ahhoz, hogy 2030-ra a leggazdagabb és legszegényebb családokban élő gyermekek közötti egyenlőtlenségi szakadék csökkenjen, a korai fejlesztésben és a leghátrányosabb helyzetben lévők segítségével kell a leggyorsabban fejlődést elérni.

Az ENSZ Gyermekjogi egyezmény rögzíti, hogy minden gyermeknek joga van iskolába járni és tanulni. Ez a jog már az egészen kicsi gyermekekre is igaz, a Fenntartható Fejlesztési Célok (SDG's) ezért is hívják fel a figyelmet arra, hogy a kormányoknak „biztosítaniuk kell azt, hogy a lányok és fiúk hozzáférnek a minőségi korai fejlesztéshez, védelemhez és az óvodai oktatáshoz”.

2011 óta a világon nőtt azon gyermekek száma, akik nem járnak iskolába.^{xxxv} A legtöbb országban, a gyermekek kevesebb, mint fele vesz részt iskola előkészítő oktatásban.^{xxxvi}

Ahhoz, hogy minden gyermeknek biztosított legyen az oktatás, azzal kell kezdenünk, hogy felmérjük, kik azok, akik a leginkább elmaradnak társaiktól. Azok a gyermekek, akik a leggazdagabb 20 százalék közé tartoznak, átlagosan kilenc évvel többet töltenek az oktatásban, mint azok, akik a legszegényebb 20 százalékban vannak. A vidéki területeken élő kislányoknak van a legkevesebb esélyük a minőségi oktatásra. Azok a gyermekek is hátrányt szenvednek, és sokkal kevesebb szolgáltatáshoz férnek hozzá, akiket etnikai alapon vagy fogyatékoságuk okán diszkriminálnak. Néhány kimaradó gyermek még sohasem lépett be osztályterembe.

Az oktatás nem csupán arról szól, hogy egy gyermek végig járja az iskolát, a *tanulás* az, ami számít. 2013-as becslések alapján világszerte közel 250 millió olyan általános iskolás korú gyermek van, aki nem sajátítja el az írás-olvasás és a számolás alapjait sem. Közülük körülbelül 130 millió gyermek legalább négy évig jár iskolába, mégis hiányoznak ezek a képességei.

Az oktatási kimeneteknek rengeteg előnye és hátránya van, amellyel a gyermekeknek szembe kell nézni. Ha a gyermekek jövedelmen alapuló egyenlőtlenségekkel néznek szembe és a szüleik gyermekkorukban nem jártak iskolába, sokszoros hatások érik őket – különösen a lányokat. Számos oktatási rendszer nem tanítja meg a gyermekeket azokra a képességekre, amelyekre felnőtt életükben szükségük lenne a munkaerő-piacon és amelyekkel nemzeti szintű társadalmi fejlődés és gazdasági növekedés valósulhat meg.

A magas jövedelmű országok is szembesülnek oktatási kihívásokkal. Ötből egy fiatal az OECD országokban nem fejezi be a középiskolát, emiatt alacsonyabb jövedelemre, kevésbé biztonságos munkahelyre, marginalizálódásra számíthatnak. 2012-ben az UNESCO oktatást monitorozó riportja szerint a 15-24 évesek közül 200 millióan alap készségek nélkül léptek ki az iskolából.

Oktatás: Pillanatkép az adatokról

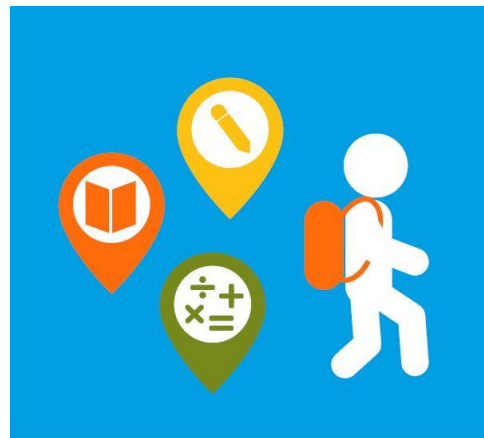
- Világszerte körülbelül 124 millió gyermeknek nincs arra lehetősége, hogy elkezdje és befejezze az iskolát.
- Azoknak a gyermekeknek a száma, akik nem járnak iskolába, 2011 óta globálisan folyamatosan nő.
- Az általános iskolába járó gyermekek 38 százaléka nem tanul meg olvasni, írni és nem tud megoldani egyszerű számtani feladatokat.
- 35 országban 75 millióra becsülik azoknak a 3 és 18 év közötti gyermekeknek a számát, akiknek égető szüksége lenne oktatásra. Közülük 17 millió gyermek menekült, belső menekült.
- Azok a lányok, akik konfliktusos területen élnek, 2,5-szer nagyobb eséllyel maradnak ki az iskolából, mint azok, akik békés körülmények között élnek.
- Sok alacsony és közepes jövedelmű országban a különböző társadalmi csoportok között növekvő oktatási egyenlőtlenségek már a konfliktushelyzetek valószínűségét is növelik.
- Körülbelül 150 millió 14 év alatti gyermek vesz részt gyermekmunkában.

A demográfiai változások különösen indokoltá teszik az oktatás megerősítését. A következő 15 évben a 15-24 éves népesség közel 100 millióra fog növekedni világszerte, a legnagyobb arányokkal Ázsiában és Afrikában. Ha a jelenlegi trendek folytatódnak 2030-ig, a rossz minőségű oktatás nem csak az egyénekre, hanem társadalmuk gazdasági növekedésére, stabilitására és a társadalmi kohézióra is rendkívül negatív hatással lesz. A jó minőségű és méltányos oktatás képes megteremteni annak lehetőségét, hogy megtörjön az egyenlőtlenségek generációkon átívelő ördögi köre. Az oktatás annak is eszköze, harcoljunk a gyermekjogok megsértése ellen, a gyermekmunka ellen, az erőszak ellen.

Az egyenlőségre irányuló célok csak akkor valósulhatnak meg, ha a kormányok szakpolitikai stratégiákba foglalják őket. Az oktatási rendszerben ezek a célok például úgy nyilvánulhatnak meg, hogy azokra a gyermekekre koncentrálunk, akik a leginkább lemaradnak a társaiktól, különös figyelmet fordítva a szegénységre, a fogyatékosokra, a gyermekek nemére és nemzetiségére.

A TANÁROK SZEREPE

Kétségtelenül hozzákapcsolódik a hatékony oktatáshoz azoknak a nőknek és férfiaknak a szerepe, akik a tanítják a gyermekeket. A hatékony tanítási módszerek életet változtathatnak meg. A nem megfelelően képzett, rosszul fizetett, nem hatékonyan dolgozó tanárok aláássák a lehetőségeket és gyakran erősítik az egyenlőtlenségeket. A tervezés és megfelelő finanszírozás hiánya túlszűfolt osztályokhoz, elégtelen felszereltséghez és infrastruktúrához vezet. Az egyes társadalmaknak biztosítaniuk kell, hogy az oktatási munka egy magas státusú hivatás legyen, amelyre úgy tekintünk, mint valami, aminek meghatározó szerepe van a gyermekek jövőjének alakításában. A jövővel a szemük előtt, a nemzeti szakpolitika tervezőinek a méltányosság céljával arra kellene, hogy törekedjenek, hogy a legjobb tanárokat összekössék a legrosszabb helyzetben lévő tanulókkal.

FORRÁSOK ÉS ALLOKÁCIÓ

Az elmúlt évtized egyik tanulsága, hogy a pénz önmagában nem oldja meg az oktatási rendszerek problémáját. Azonban a források allokálása igencsak számít. Világszerte a kormányok egyre több pénzt fordítanak oktatásra. 1999 és 2002 között a fejlődő országok GDP arányos kiadása 3,2-ről 4 százalékra nőtt. A ráfordításoknak az egyenlőség szempontjából van leginkább fontos szerepe. Az UNICEF alacsony jövedelmű országokban végzett kutatása azt mutatta, hogy a gyermekek között a leggazdagabb 10 százalékhoz jut el a források 46 százaléka.^{xxxvii} A segélyszervezetek szerepe is hatalmas abban, hogy milyen az oktatási rendszer az egyes országokban.

Az egyenlőségre törekvés és a minőség nem zárják ki egymást. A felmérések azt igazolják, hogy a legjobban teljesítő oktatási rendszerek – Finnországban, a Koreai Köztársaságban, Japánban – abban voltak igazán sikeresek, hogy egyszerre valósul meg a minőség és a méltányosság.^{xxxviii} Ezek a rendszerek mindenkinek egyformán minőségi oktatást biztosítanak, felismerve azt a tényt, hogy a rosszabb helyzetben lévő tanulók teljesítménye ugyanolyan fontos, mint a jobb helyzetűeké.

A hangsúlyt a tanulásra kell helyoznünk.

A GYERMEKEK ÉS A SZEGÉNYSÉG: KITÖRÉS AZ ÖRDÖGI KÖRBŐL

Senki sem annyira sebezhető a szegénység által, mint a gyermekek

A háztartások számára elérhető pénz mennyisége meghatározó szerepet játszik abban, hogy az ott élő gyermeknek milyen lehetőségei lesznek az életében. A szegénység azonban több, mint a pénz hiánya. Olyan tényezőkre van hatással, mint hogy a gyermekek járhatnak-e iskolába, megfelelően tápláltak-e, hozzáférnek-e az egészségügyi ellátáshoz, van-e tiszta víz, amit ihatnak, higiénikus környezetben élnek-e. A legszegényebb háztartásokban élő gyermekeknek van a legnagyobb esélyük arra, hogy olyan okok miatt haljanak meg, amelyeket megakadályozhattunk volna, és nekik van a legkevesebb esélyük a minőségi oktatásban és egészségügyi ellátásban való részvétellel.

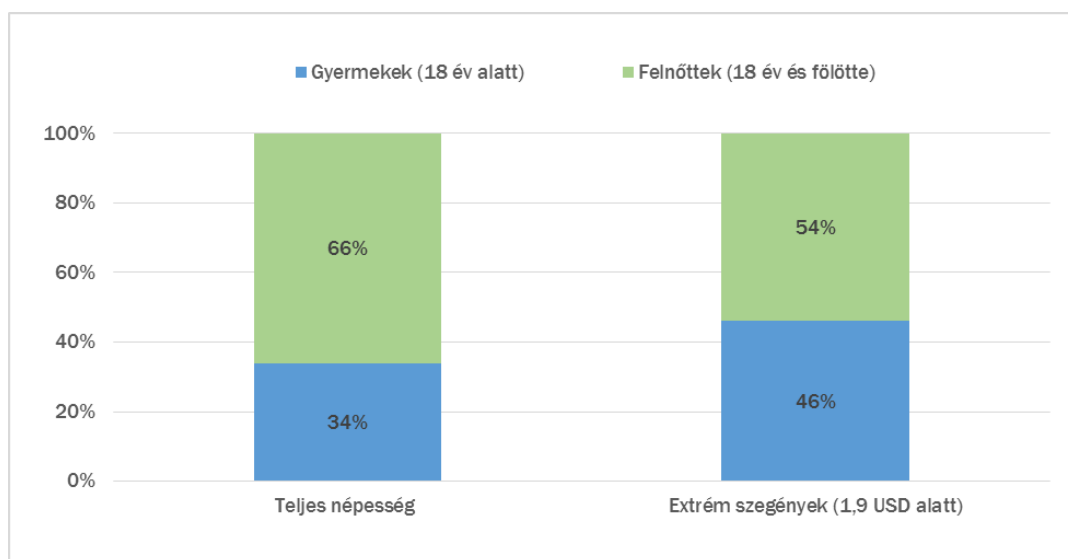
Egy gyermeknek aligha van második esélye egy jó élet kezdetére. A szegénység, amely kirekesztettség formájában már egészen kisgyermek korban kezdődik, egész életen át hat. Azok a gyermekek, akik deprivált háztartásban nevelkednek, nemcsak hogy kevesebb lehetőséggel indulnak az életben, de sokszor a saját gyermekeiket is szegénységben nevelik majd fel.

EXTRÉM JÖVEDELMI SZEGÉNYSÉG

A gyermekszegénység mérésére több módszert is használnak. Az a módszer, amelyet a *jövedelmi szegénység* mérésére leggyakrabban alkalmazunk, a nemzetközi szegénységi küszöb, amelyet a Világbank vezetett be. Ennek mértéke 2015 októberétől 1,90 dollár naponta, vagyis azok a háztartások számítanak extrém jövedelmi szegénynek, amelyekben élő személyekre naponta kevesebb jut, mint 1,90 dollár (körülbelül 520 forint). Ennek a módszernek használatával az adatok azt mutatják, hogy 2012-ben majdnem 900 millió ember küzdött a túlélésért a küszöb alatt, extrém szegénységben. Mivel a szegényebb háztartások gyakorta nagyobb létszámúak, a gyermekek aránytalanul felülreprezentáltak az extrém szegények között. Miközben az alacsony és közepes jövedelmű országokban a teljes népesség körülbelül harmada 17 éves vagy annál fiatalabb gyermekek (34 százalék), a naponta 1,90 dollárnál kevesebb pénzből élők majdnem fele 17 éves vagy fiatalabb (46 százalék).

3.1. ábra A gyermekek aránytalanul nagy aránya az extrém szegénységben élők között

A 18 éven aluliak aránya a teljes populációban és az extrém szegények között az alacsony és közepes jövedelmű országokban, 2012

Forrás: Overseas Development Institute számítások az UNICEF részére (2016), a Világbank (2016) és az ENSZ Gazdasági és Szociális Ügyek Főosztálya (2013) adatai alapján.

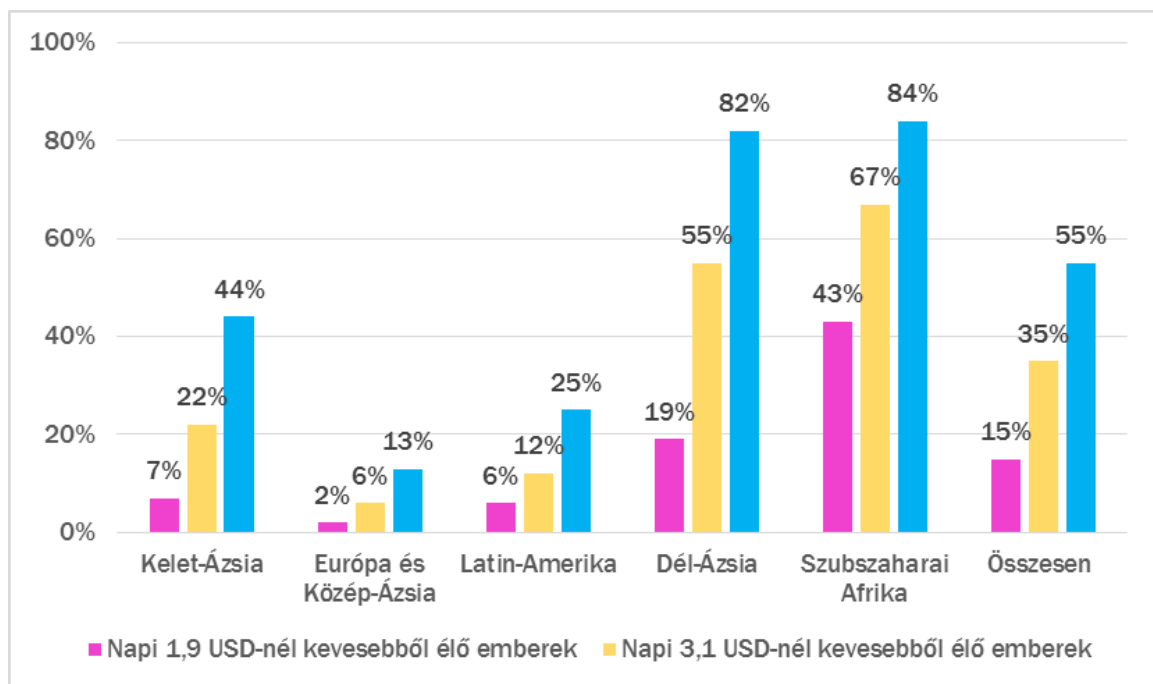
Mégis, az extrém szegénység mértéke csökkent az elmúlt három évtizedben, és ez a trend folytatódni látszik. Amire azonban fontos figyelniük, hogy vannak olyan régiók, ahol még mindig kiugróan magas a legszegényebbek aránya. A szubszaharai Afrika a leginkább érintett terület – 2012-ben a teljes népesség 10 százaléka kevesebből élt naponta, mint 80 cent.

MÉRSÉKELT SZEGÉNSÉGBEN ÉLŐ GYERMEKEK

Érdemes megjegyeznünk, hogy az extrém szegénységet mérő 1,90 USD napi jövedelem nem egy kőbe vésett mérőszám, amely megkülönbözteti egymástól a szegényeket és a nem szegényeket. Bár gyermekek milliói élnek a képzeletbeli vonal fölött, mégis sokukat sújtja a szegénység és a kirekesztettség számos más dimenziójával kényszerülnek együtt élni. 2012-ben az alacsony és közepes jövedelmű országokban több mint 2 milliárd ember élt kevesebb, mint 3,1 dollárból (körülbelül 855 forint) naponta, ez a mérőszám mutatja meg a mérsékelt szegénység mértékét. Ezek az emberek rendkívül veszélyeztetettek, aszály, betegség, gazdasági visszaesés, konfliktus kitörése elég lehet ahhoz, hogy extrém szegénységbe zuhanjanak.

3.3. Ábra Az alacsony és közepes jövedelmű országokban a népesség több mint fele kevesebből él naponta, mint 5 USD (kb. 1300 forint)

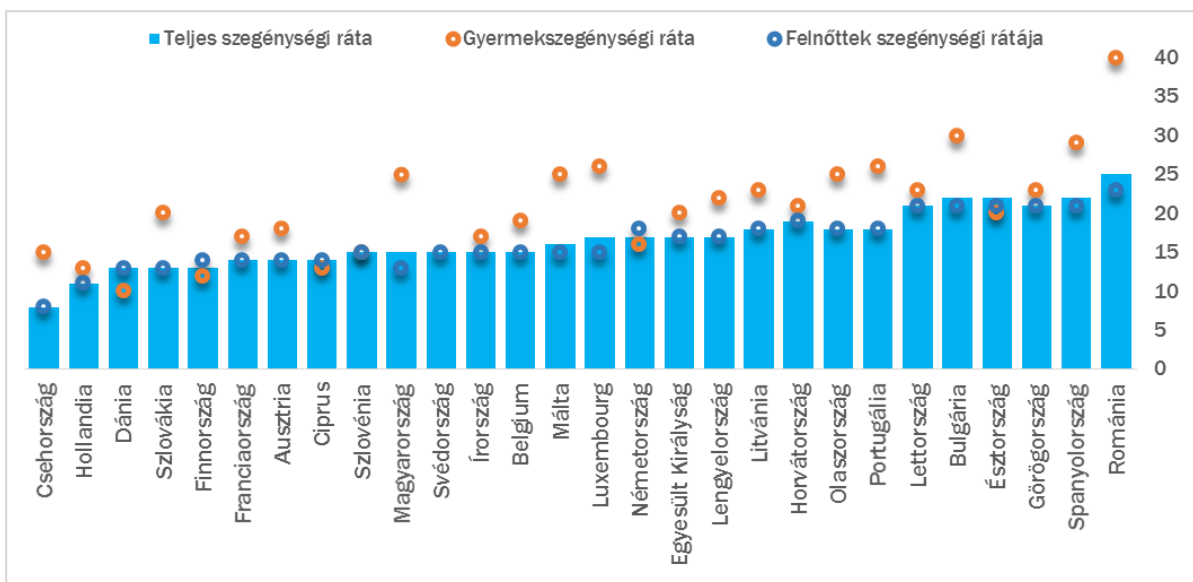
Forrás: Világbank (2016)

SZEGÉNY GYERMEKEK A GAZDAG ORSZÁGOKBAN – RELATÍV SZEGÉNYSÉG

A világ gazdag országaiban is élnek szegény gyermekek, őket jellemzően az úgynevezett relatív szegénység sújtja. Nyolc évvel a világgazdasági válság után az OECD adatai alapján a magas jövedelmű országokban a gazdasági javulás lassú üteme, a magas munkanélküliség, a pénzügyi nyomás és a növekvő egyenlőtlenségek veszélyeztetik a fiatal generációk jövőbeli reményeit. Ezzel egyidőben a gyermekek és a szegény családok megszenvedik a deficit csökkentő intézkedések és programok hatásait is, amelyeket a kormányok a válság kezelésére hoznak létre. A 41 leggazdagabb országban körülbelül 77 millió gyermek élt jövedelmi szegénységben 2014-ben. 2008 után 23 OECD országban nőtt a gyermekszegénységi ráta. 5 országban mára meghaladja az 50 százalékot. A legtöbb EU-tagállamban a gyermekek szegénysége meghaladja a felnőttekét.

3.4. Ábra A legtöbb EU-tagállamban a gyermekeket jobban veszélyezteti a jövedelmi szegénység, mint a felnőtteket

A népesség szegénységgel veszélyeztetett százaléka az Európai Unióban, kor alapján, 2014

Forrás: Eurostat 2016, (European Union Statistics on Income and Living Conditions)

NEM CSAK JÖVEDELEM KÉRDÉSE

Önmagában annak a ténye, hogy egy gyermek olyan háztartásban él, amelynek bevétele a jövedelmi határ felett áll, nem jelenti azt, hogy a gyermek nem szegény. Ha csak a jövedelmi szegénységre gondolunk, az a család, amelyben élő gyermek nem fér hozzá az oktatáshoz, nincs megfelelő mennyiségű és minőségű étel, amelyet elfogyaszthat, nincs megfelelő fedél a feje felett vagy nincs tiszta víz, amit ihat, de az adott nemzet jövedelemszámítása alapján eléri a

meghatározott szintet, nem számít szegénynek. Számos módszert¹ dolgoztak már ki arra, hogy a szegénységet ne csak jövedelmi, hanem többdimenziós szempontból is mérni lehessen. 2015-ben a legfrissebb kutatási eredmények alapján 1,6 milliárd ember él ilyen módon szegénységben.

Ha a gyermekek szegénységben élnek, rossz az egészségi állapotuk, alultápláltak, stressznek vannak kitéve, erőszak, abúzus áldozatai, elhanyagolják őket vagy nincs lehetőségük megfelelő oktatásra – különösen életük első éveiben – veszélybe kerül az is, hogy a bennük lévő képességeket hogyan tudják kamatoztatni a jövőben. Minden tényező megléte növeli a többi valószínűségét – ha pedig a felsoroltakból kettő érint egy gyermeket, annak katasztrofális következményei lehetnek. Miközben a kihívások hatalmasak, a megoldás nagy része a kezünkben van: olyan integráción alapuló szemlélet, amely az egészség, élelem, víz és a higiénia, a védelem és az oktatás biztosítására fókuszál, már a gyermekek életének legelső éveiben is, teljes életük alapjait teretheti meg.

Mivel a gyermekek a szegénység számos dimenziójával érintettek, fontos és kritikus pont, hogy ne csak egyenlő szolgáltatásokat biztosítsunk mindenkinek, hanem legyünk biztosak

abban, hogy a *legrosszabb helyzetben lévő* gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése is biztosított. A pénzügyi ellátások “biztonsági hálóként” szolgálhatnak a legszegényebb családoknak. Becslések szerint a szociális védelmi rendszerek körülbelül 150 millió embert mentenek meg az extrém szegénységtől². A gazdag országok előtt álló kihívás az, hogy újraépítsék és megerősítsék a

Gyermekek és szegénység: Pillanatkép az adatokról

- A gyermekek az alacsony és közepes jövedelmű országok teljes népességének több, mint 34 százalékát teszik ki – eközben ezekben az országokban a lakosság 46 százaléka kevesebből él naponta, mint 1,90 USD, vagyis 525 Ft.
- Több, mint 300 millió gyermek él olyan területen, ahol nagyon gyakori árvíz előfordulása, ez éppen azokra az országokra jellemző, ahol a népesség több, mint fele kevesebből él naponta, mint 3,10 USD, azaz 857 Ft.
- A szubszaharai Afrikában 247 millió, azaz 3-ból 2 gyermek él szegénységben.
- Az országok több, mint 1/3-ában nem mérik a gyermekszegénységet; az országok felében, ahol létezik gyermekszegénységi mutató, a mérés nem vált gyakorlattá.
- A 41 leggazdagabb országban közel 77 millió gyermek élt jövedelmi szegénységben 2014-ben.
- A jelenlegi trendeket követve, 2030-ban a szubszaharai Afrikában élők közül 156 millió gyermek küzd majd az életben maradásért kevesebb, mint 525 forintnyi jövedelemből naponta. Ez a gyermekcsoport foglalja magába a világ extrém szegényeinek körülbelül felét.

¹ A mérési módszerekről bővebben az angol nyelvű kutatási anyag BOKSZ 3.2. pontjában.

² Fiszbein, Ariel, Ravi Kanbur and Ruslan Yemtsov, *Social Protection, Poverty and the Post-2015 Agenda*, World Bank, Washington, D.C., 2013 május, p. 12.

biztonsági hálójukat és szociális ellátásaikat, amelyeket a gazdasági és pénzügyi világválság meggyengített.

ÚT A MÉLTÁNYOSSÁG FELÉ

Minden gyermeknek joga van az egyenlő esélyekhez – és minden társadalomnak érdeke, hogy növelje ezt a lehetőséget, és senkit ne hagyjon magára. Ez a helyes, és ez a bölcs döntés. Itt az ideje, hogy elinduljunk egy méltányosabb világ felé.

Az új évszázad meghatározó változása az, hogy világszerte egyre inkább felismerjük a világban lévő egyenlőtlenség mértékét – és árát. A jelentés elmondja, a gyermek- és fiatalok egyenlőtlenségei, amennyiben nem teszünk ellenük, csak tovább növelik az egyenlőtlenséget a családokban világszerte, ezzel a hátrányos helyzet generációkon átívelő ciklusait hozva létre, amelyek az egyes társadalmak erejét és stabilitását fenyegetik.

A fejlődés jelenlegi üteme nem elég gyors ahhoz, hogy megszakítsa a ciklusokat és megszüntesse az egyenlőtlenségeket 2030-ig – ez ugyanis a fenntartható fejlődési célok számára kitűzött határidő. A fejlesztési célok azt kívánják elérni, hogy senkit ne lehessen magára hagyni. Ha a jelenlegi tendenciák folytatódnak, egyes növekvő népességű, hátrányos helyzetű régiókban és országokban, különösen Afrikában és Ázsiában, később is ugyanannyi gyermek marad majd ki az oktatásból, mint most. Csaknem 120 millió gyermek marad vissza a fejlődésben, aminek akár visszafordíthatatlan következményei is lehetnek. A klímaváltozás hatásai miatt kialakult konfliktusok és krónikus válságok megnövekedett fenyegetést jelentenek a gyermekek életére és jövőjére, egyre több gyermeket és családot kényszerítenek lakóhelyük elhagyására, akik egyre sebezhetőssé válnak, hátrányuk pedig egyre mélyebb.

Azonban egyre nagyobb számú bizonyíték támasztja alá egyértelműen, hogy a méltánytalanság *elkerülhető*. A megfelelő időben hozott megfelelő befektetésekkel, a hátrányos helyzetű gyermekek megvalósíthatják a jobb életről szóló álmaikat. A jogukat csorbító méltánytalanságok csökkentésével a befektetések segíthetnek abban, hogy felnőttként produktívabb életet élhessenek és több lehetőséget biztosíthassanak a saját gyermekeiknek, ezáltal a szegénységi ciklus helyett a lehetőségek fenntartható ciklusa jelenik meg.

Ez a méltányosság ígérete és ez a kötelességünk.

Minden gyermeknek joga van az egyenlő esélyekhez, és minden társadalomnak érdeke, hogy a legfiatalabb tagjai számára több lehetőséget biztosítson. Az UNICEF és partnerei által végzett munka alapján a méltányossághoz vezető öt, egymást sokszor keresztező út, a következő öt fő terület: információ, integráció, innováció, befektetés és részvétel. Ezek felölelik az olyan elveket és kritikus változásokat, amelyek segítik a kormányokat, a fejlesztési partnereket, a civil társadalmat és a közösségeket abban, hogy úgy alakítsák a politikákat és a programokat, hogy az egyenlő esély minden gyermek számára valósággá válhasson.

INFORMÁCIÓ

A nemzeti átlagértékeken túl a leginkább kirekesztettekre kell koncentrálni

Az információ – vagyis az arra vonatkozó adatok, hogy kik maradnak le és hogyan sikerül, vagy éppen nem sikerül a programokon keresztül elérni a leginkább rászorulókat – az esélyegyelőség fejlesztésének egyik elsődleges működési alapelve.

A Millenniumi Fejlesztési Célok (MDGs) eléréséért tett globális törekvéseknek az egyik legnagyobb hátulütője az, hogy míg az egyes célokhoz köthető nemzeti átlagértékek az általános növekedést jelzik, sok esetben elkendőzik a tartós egyenlőtlenségeket és nem mutatják ki, hogy a legszegényebbek nem mindig részesülnek arányosan az általános fejlődésből. Például, a biztonságos ivóvízre vonatkozó globális célt öt évvel a megszabott határidő előtt sikerült elérni, de egyes alacsony jövedelmű országokban még nagyobb eltérés mutatkozik az ivóvíz-hozzáférésben.

Ha nincsenek megbízható adataink a regionális szinten élő lakosság helyzetéről, a fejlődés előrehaladása közben akaratlanul is figyelmen kívül hagyhatunk közösségeket. Éppen ezért rendkívül fontos, hogy a leginkább rászoruló gyermekekről és családokról nyert adatok minőségét és elérhetőségét fejlesszük. A több-indikátoros csoportos felmérések (MICS) egy olyan program,

melyet elsőként az UNICEF vezetett be és amely a partnereikkel együttműködve segít abban, hogy a gyermekekre vonatkozó adatokat a háztartások vagyoni helyzete, földrajzi, nemi, etnikai, nyelvi, vallási, életkor és más kulcsfontosságú tényezők alapján lebontva elemezhesük. A kormányok minél jobban integrálják ezeket a különböző tényezők szerint lebontott adatokat a nemzeti fejlesztési terveikbe és az állami kiadásokba, annál nagyobb az esély arra, hogy javíthatunk a leghátrányosabb helyzetben élő, legkiszolgáltatottabb és leginkább marginalizált gyermekek életminőségén.

Az *információ* nem csak a közösségi igényekre épülő programok kialakításában hasznos, de a kormányoknak és a fejlesztési partnereknek is segít, hogy változtathassanak azokon a programokon, amelyekről kiderül, hogy esetleg nem olyan hatékonyak a szükségletek kielégítésében. Humanitárius szükséghelyzetekben és más kritikus állapotokban a megfelelő információ sokkal időhatékonyabb és célzottabb válaszreakciót tud előidézni, ezzel is segítve, hogy az életmentő segély oda jusson el, ahol a legnagyobb szükség van rá.

Azonban az egyenlőtlenségekre vagy az egyenlőtlenségek kialakulásáért felelős egyéb tényezőkre vonatkozó információ még önmagában nem elegendő. Az egyenlőtlenségek továbbra is fennállnak, ha nem tűzünk ki esélyegyenlőségre törekvő célokat és nem alkalmazunk olyan nyomkövető mechanizmusokat, amelyekkel megfigyelhető az egyenlőtlenségek mértéke. Az UNICEF és néhány partnere már egy új rendszert használ az ún. Esélyegyenlőségi eredmények követőrendszer (MoRES) amellyel nyomon követhetik, hogy a gyermekek, a családok és az általuk igényelt szolgáltatások közé ékelődő akadályok felszámolására tett közös erőfeszítések mennyire sikeresek. Ez a rendszer azonosítja az *ellátás* korlátozó tényezőit – például, hogy nincs elég közösségi egészségügyi központ vagy szakképzett szülész, hogy ellássa a szegény közösségek igényeit – ugyanakkor a *kereslet* korlátozó tényezőit is azonosítja – például, hogy a szegény családok tehetetlenek az egészségügyi ellátás kifizetésekor, vagy, hogy hiányos ismeretekkel bírnak a szülés utáni gondoskodás fontosságáról.

Ilyen adatok birtokában a kormányok és fejlesztési partnerek megcélozhatnak lehetőségteremtő programokat, - például pénzáttalás révén támogathatják a családokat az iskolai tandíjak befizetésével, vagy figyelemfelkeltő kampányokat indíthatnak az anyakönyvezés fontosságáról, amely a gyermeket hivatalos személyazonossággal ruházza fel, ezáltal kibővíti a szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségeit, egyben megóvja az egész gyermekkoron átívelő kizsákmányolástól.

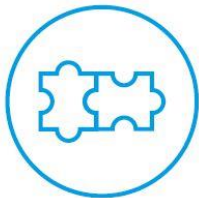
Nemzeti esélyegyenlőségi célok kitűzésével a kormányok felgyorsíthatják a fejlődés mértékét a 2030-as célok eléréséhez, és kiemelten foglalkozhatnak az egyenlőtlenségekkel, többek között, azokkal, amelyek a hátrányos helyzetű régiókat, vagy az etnikai csoportokat érintik. A kormányok alkalmazhatnak időközi jelölőpontokat, hogy felmérjék a fejlődés menetét egészen az

esélyegyenlőségi célok elérésig – miközben a fenntartható fejlesztési célok főbb irányelvének is eleget tesznek, vagyis hogy senkit sem hagynak lemaradni.

A leghátrányosabb helyzetű és legnehezebben elérhető emberek is megtapasztalhatják az adatforradalom nyújtotta előnyöket, de csak akkor, ha valóban bevonják azokat, akik lemaradtak és akiket figyelmen kívül hagytak. Az elmúlt évek legizgalmasabb és legígéretesebb újítása az, ahogyan a közösségek maguk gyűjtik össze és osztják meg az információkat arról, hogy mik a helyi igények és hogy ezek milyen mértékben nincsenek kielégítve. Például az U-jelentés (U-Report) egy valós idejű szociális üzenetküldő eszköz, mely segítségével a fiatal U-jelentők megoszthatják a kormányukkal a közösségük és saját életük sarkalatos problémáit - hogy vajon a lányok járhatnak-e iskolába, vagy, hogy hol van szükség egészségügyi beavatkozásra a járványok terjedésének megállítására.

A döntéshozók pedig figyelnek. Ugandában a parlamenti képviselők önkéntesen jelentkeztek az U-jelentésre, hogy kiderítsék mi mondanivalója lehet a legfiatalabb választópolgáraiknak és a rendszer segített az ottani immunizációs fedettség megerősítésében. Zambiában tudatosan felhívja a figyelmet a HIV tesztekre. 23 ország több, mint 2 millió aktív felhasználójával egyértelműen jelzi, hogy az állampolgárokon alapuló adatgyűjtési és megosztási jelenség növekvő trendnek számít.

INTEGRÁCIÓ

Többdimenziós megközelítés szükséges a gyermeket sújtó nélkülözés különböző formáival szemben, amelyek ellehetetlenítik az esélyegyenlőséget.

Az integráció – hogy hogyan közelítünk meg lehetséges megoldásokat és milyen beavatkozási módszereket alkalmazunk – meghatározó az esélyegyenlőség fejlesztésében.

Számos tényező veszélyezteti a leghátrányosabb helyzetben élő, kiszolgáltatott gyermekek túlélési esélyeit és jólétét. Hatalmas kihívásokkal kell szembenézniük – konfliktusok, éghajlatváltozás, mélyszegénység és egyéb – amelyek mind szorosan összefüggnek. A gyermekeket sújtó nélkülözés különböző formái is mind átfedésben vannak, és gyakran kölcsönösen erősítik egymást.

Példaként a gyermek legkorábbi életszakaszát emelhetjük ki, amely csupán egy rövid periódus, amikor az agyi fejlődés a legmagasabb szinten van. Hogy a gyermek agyi fejlődése eléri-e a természet adta maximum kapacitást, az azon múlik, hogy hogyan gondoskodnak róla – vajon a

gyermek megkapja-e megfelelő gondoskodást és stimulációt, vajon megvédi-e az erőszaktól és más viszontagságoktól. Ezért érdemes integrált koragyermekkorai fejlesztő programokat kialakítani, amelyekbe egyaránt bevonják az oktatást, az élelmezést és a védelmet.

Hatékonyabb lehet, ha az egyes szektorokat együttesen integráló beavatkozást alkalmazunk ahelyett, hogy külön-külön próbálkoznánk: az egyik területen elért siker előmozdíthatja egy másik sikerét. Például, az iskolai étkeztetési program bevezetése szorosan összefügg a fokozott tanulási és kognitív fejlődéssel. Bangladesben azok az általános iskolás tanulók, akik részt vettek az iskolai étkeztetési programban 15,7 százalékos fejlődést mutattak a tanulmányi eredményeikben, különösen matematikában, azokhoz a gyermekekhez mérten, akik nem vettek részt a programban.

Az integrált stratégiák sokkal költség-hatékonyabbak is lehetnek, különösen akkor, ha a szolgáltatók közös humán erőforrással rendelkeznek – például a távoli régiók immunizációs kampányai sikeresen integrálhatják a fontos mikrotápanyagok szállítását és a gyermekek növekedésének mérését is.

Annak a több százmillió gyermeknek az érdekében, akik valamilyen konfliktus vagy más krónikus válság érintettjei - ideértve a klímaváltozás okozta válsághelyzetet is – a legsürgősebb feladatunk, hogy lebontsuk a fejlesztési és humanitárius tevékenységek közötti mesterséges válaszfalakat. Ezek a gyermekek életében sem különíthetők el; és a beavatkozások célja a segítségnyújtás.

A fejlődés hiánya felerősítheti a konfliktusok hatásfokát és súlyosbíthatja a természeti katasztrófákat, vagy akár elő is idézheti azokat, úgymint árvizek vagy földcsuszamlások. A katasztrófák és konfliktusok megszakíthatják vagy akár vissza is vethetik évek fejlődési folyamatát, ahogyan az a Szíriai Arab Köztársaságban, a Közép-Afrikai Köztársaságban és Jemenben is kirajzolódik napjainkban. Ezek olyan kockázati tényezők, amelyek szörnyű rövid és hosszú távú következményekkel járnak. Fordított esetben, a stabil fejlődés csökkenti a jövőbeli válsághelyzetek hatását, vagy akár annak kialakulási valószínűségét is.

Az azonnali humanitárius fellépés lehetőséget ad arra, hogy újra felépítsük és fellendítsük a fejlődést. Például, a 2015-ös nepáli földrengés után a kormányzati szociális segélyprogram keretében közel 400.000 rászorulóknak sikerült pénzbeli támogatást átutalni. Humanitárius szempontból ez a támogatás azonnali fedezetet nyújtott az alapvető szükségletekre azoknál, akiknek az élete darabokra hullott. Fejlesztési szempontból pedig megelőzte, hogy a családok a saját vagyonukból próbáljanak boldogulni a katasztrófa utóhatásával és ösztönözte a kormányt egy új megfigyelési rendszer kialakítására, amellyel megerősítheti a jövőbeli szociális segélytörekvéseket.

Hasonlóképpen a Nyugat-Afrikában dúló Ebola járvány legkritikusabb időszakában az UNICEF nem csak új közösségi ellátó központokat hozott létre az Ebola áldozatok kezelésére, hanem újjászervezte a már létező elsődleges egészségügyi központok működését is, hogy a más jellegű betegségekben szenvedőket is legyen hol kezelni – ez fontos beruházás a jövőbe.

A fenntartható fejlesztési célok egyértelműen elismerik – ahogyan a millenniumi fejlesztési célok nem – az elvitathatatlan összefüggést gazdasági fejlődés, szociális fejlődés, környezetvédelem és béketeremtés között. Nem fogjuk tudni elérni a kitűzött célokat, ha nem alkalmazunk egy integrált megközelítést a fejlesztési és humanitárius tevékenységek során. Különösen nem, amíg közel 250 millió gyermek él olyan országokban és területeken, ahol fegyveres konfliktus zajlik és még több millió viseli az éghajlat változás következtében kialakuló katasztrófák vagy krónikus válságok terhét. Nem fogjuk, amíg ezeken a területeken 24 millió gyermek nem jár iskolába. Nem fogjuk, amíg az alapvető védőoltásokkal nem rendelkező gyermekek közel kétharmada ezekben az országokban található. És végül nem fogjuk, amíg gyermekek milliói kényszerülnek vándorlásra, mert a családjaik kétségbeesetten menekülnek az otthonukból, hogy nekivágjanak egy veszélyes utazásnak, ami még inkább nélkülözőbb és kiszolgáltatottabb helyzetbe sodorja a gyermekeket.

A humanitárius és fejlesztési szervezetek közötti szorosabb együttműködés segíthet megszüntetni a szektorok közötti elszigetelődést. Ide értendő a közös programtervezés, a humanitárius igények előbbre sorolása a fenntartható fejlődési célok megvalósításakor, illetve a specifikus válságok során a humanitárius és fejlesztési finanszírozások igénylésének az integrálása. Szintén ide értendő a több szociális védelmi eszköz javasolt használata, például humanitárius szükségállapotokban a pénzügyi segély, amellyel a családokat rövidtávon tudják támogatni, miközben megerősítik a társadalmi biztonsági hálókat a jövőre nézve.

Mindent egybevetve, ezek a gyakorlatias, költség-hatékony intézkedések, a válság sújtotta országokkal a fókuszban, nem csak a válsághelyzetben adott válaszreakciót segítik elő rövidtávon, hanem megnyitnak egy lehetőségekkel teli útvonalat is az egész életükben kiszolgáltatott és kirekesztett gyermekek számára.

INNOVÁCIÓ

Eltérő fejlesztéssel felgyorsítani a változást a legkiszolgáltatottabb gyermekek érdekében

Az innováció a méltányos fejlesztés motorja, segít hatékonyabban és eredményesebben eljutni a legnehezebben elérhető gyermekekhez és közösségekhez. Az elmúlt 25 évben a gyakorlati innovációk óriási előrelépéseket okoztak: a védőoltások és a hűtött szállítási rendszerek, a súlyosan alultáplált gyermekek számára szájon át alkalmazandó rehidratáló sók és fogyasztásra kész terápiás élelmiszerek területén elért eredmények és egyéb innovációk mind elősegítették a gyermek-túlélési ráták robbanásszerű javulását és megmentették gyermekek millióinak életét.

A digitális és mobiltechnológia felemelkedése manapság a gyermekek számára is új forradalmat indít azzal, hogy átalakítja, hogyan szállítják és követik nyomon az életmentő eszközöket, hogyan tudnak életmentő beavatkozásokat végrehajtani, valamint az egyes közösségek hogyan teljesítenek az egészségügy, az oktatás és a gyermekek jóléte tekintetében. Az okos-eszközök Mongóliában például egyszerűbbé teszik a felmérések elvégzését, amelyek a gyermekek egészségét, táplálkozását és társadalmi integrációját vizsgálják. Malawiban új drónrendszereket tesztelnek, amelyek felgyorsítanák a HIV-tesztek eredményeit, így az újszülötteket időben el tudnák kezdeni kezelni. Az új e-learning rendszereket fejlesztők piaca gyorsan bővül, mivel a kormányzatok digitális technológiákat használnak azért, hogy minél több gyermekhez juttathassák el az oktatást, és hogy javítsák az oktatási eszközök minőségét.

Az innováció szintén segíti reakcióképességünket humanitárius katasztrófhelyzetekben, amelyek legsúlyosabban a legkiszolgáltatottabb gyermekeket érintik. A Kongói Demokratikus Köztársaságban például a pénzügyi e-transzferek a konfliktus által érintett gyermekek iskolában maradását támogatják. Az Ebola válság tetőpontján, az mHero, egy az INtraHealt, a USAID, a Google és az Unicef szervezetekkel közösen fejlesztett SMS-alapú rendszer segítette az egészségügyi minisztériumokat, hogy azonnal értesíteni tudják dolgozóikat az életmentő információkról. Napjainkban a digitális és mobil technológiák a menekült- és migránsválságra adott humanitárius válaszadást is segítik. A RefugeInfo.eu például GPS technológiát használ, hogy jelölje a mozgásban lévő családok útvonalát, miközben az életmentő szolgáltatásokhoz való hozzáférést is segíti. A tranzitpontok informatikai csomópontjai mobiltelefon-töltési, WiFi és számítógépes lehetőséget biztosítanak.

Nem minden méltányos innováció mobil-alapú, és nem mind új technológia. A VALID Nutrition például egy nonprofit szervezet, amely olyan fogyasztásra kész terápiás élelmiszereket fejleszt és gyárt, amelyek megváltoztatták az akut alultápláltság kezelési módját. A segélyszervezetek által üzemeltetett hagyományos fekvőbeteg-ellátási központok drága, kevésbé elterjedt modelljétől eltávolodva egy új, gyermekgondozási modell jelent meg, ahol a gyermekeket a fogyasztásra kész terápiás élelmiszerekkel otthonukhoz közel kezelik, a helyi klinikák támogatásával. Ezzel sokkal több gyermekhez juthatnak el időben - mielőtt túl késő lenne. A hagyományos, kínálatra irányuló megoldásokat kikerülik a feltételekhez kötött, készpénz-átutalási programok, amelyek a keresleti

megközelítésű szolgáltatásnyújtásra fókuszálnak. Ezen programok készpénzzel látják el azokat a családokat, akik szokásaikban változtatásokra vállalkoznak – ilyen változtatás például a több tápláló élelmiszer vásárlása, vagy gyakoribb vizsgálatok terhesség ideje alatt.

Egyre gyakoribb, hogy a fiatalok új, ígéretes módszereket találnak ki a nehezen megközelíthető közösségek támogatása érdekében, gyakran saját tapasztalataikra alapozva. Tinédzser fejlesztette ki a “Lumo Board”-ot, amely egy fényvisszaverő felület, amelyre a házzámokat lehet kiírni, ezzel segítve a segítségnyújtóknak beazonosítani a házakat a dél-afrikai településeken.

A probléma nem az, hogy nincsenek új ötletek, hanem az, hogy hogyan lehet elterjeszteni a legígéretesebb ötleteket úgy, hogy azok a legkiszolgáltatottabb gyermekek és közösségek javára váljanak. Az új köz- és magánszféra partneri együttműködések segíthetnek a szektorok, generációk és földrajzi területek keresztezésével a fejlesztési innovációk kialakítására és fellendítésére. A RapidFTR például, amely mobiltelefonokat használ a katasztrófák során elszakadt gyermekek és családjuk újraegyesítésére, a New York-i Egyetemen Design for UNICEF nevű tanulói projektként indult, részben a Vodafone támogatásával. A Google és az UNICEF nemrég elindított egy új, közös kezdeményezést azért, hogy nyílt forráskódú platformot építsenek ki, amely segítené az egészségügyi minisztériumokat és az egészségügyi dolgozókat felismerni a Zika vírus járvány veszélyeit a különböző régiókban azzal, hogy feldolgozzák a nagyszámú forrásból származó információkat, ideértve az időjárási vagy az utazási adatokat.

A méltányos innováció azt is jelenti, hogy az új piacokat megformáljuk és a magánszektor fejlesztésekre ösztönözzük. Az ARM a közelmúltban együttműködésbe kezdett az UNICEF-fel az új, “viselhető” technológiák területén – például érzékelők, adatrögzítők vagy adattovábbítók – hogy javítsák a gyermekek eredményeit. Az egyik ilyen újítás egy gyermekeknek szánt nyaklánc volt, amely két évnyi immunizációs adatot tud tárolni.

Emellett, a méltányos innováció azt is jelenti, hogy ösztönzik a legkirekesztettebb gyermekek elérését segítő innovációk finanszírozását. Az UNICEF Innovációs Alap például a sikeres kockázati tőkealapokat támogató és elemző megközelítések alapján alakult, hogy a legkiszolgáltatottabb gyermekeket segítő innovációkat, az UNICEF-en belül és kívül egyaránt, gyorsan felmérjék, finanszírozhassák és elterjeszthessék.

Végül, a méltányos innováció azt is jelenti, hogy a közösségek és gyermekek alkalmazzák a fejlesztéseket a saját életük javításáért. A korábban említett U-Report egy SMS-alapú eszköz, amely segít feltárni Libériában az állami iskolákban dolgozó tanárok által elkövetett szexuális erőszak súlyosságát. Néhány nap alatt több mint 13 ezer felmérésben részt vevőt kérdeztek meg a “Sex4Grades”-ről, és közülük 86%-uk válaszolt úgy, hogy súlyos a helyzet ezen a területen. Az

eredményeket a kormánnyal is megosztották, akik ezáltal jobban megértették ezt a problémát, és segítettek számukra hatékonyabban fellépni ellene.

A “Voices of Youth Maps” kezdeményezést az UNICEF, a Public Laboratory for Open Technology and Science és a Massachusetts Institute of Technology Mobile Experience Lab fejlesztette ki azért, hogy a fiatalok a környezeti veszélyeket feltérképezhessék a saját környezetükben. A mobiltelefonokra töltötték le a nyílt forráskódú szoftvert, amely automatikusan megjelöli a fényképek GPS koordinátáit, így térképen jelezhetik a problémákat. A légitelvételekért néha még akár papírsárkányokhoz is rögzített telefonok képei segítenek a kutatóknak feltérképezni a veszélyeket, azonosítani a szennyvízcsatornákat vagy azok hiányát, valamint veszély esetén az evakuációt akadályozó tényezőket.

BEFEKTETÉS

A tőkeközpontú befektetés és az innovatív finanszírozás alkalmazása a legkirekesztettebb gyermekek és családok elérése érdekében

Ahogy ebben a jelentésben is olvasható, a befektetés a legkiszolgáltatottabb gyermekek és közösségek érdekében több mint erkölcsi kötelesség. Okos, stratégiai befektetés, amely segít hatékonyabban és költséghatékonyabban eredményeket elérni, cserébe pedig segít a depriváció generációkon átívelő körforgását megszakítani és erősíteni a társadalmat. A fordítottja azonban szintén igaz: amikor nem fektetünk a legkiszolgáltatottabb gyermekekbe és családokba, a társadalmukat is cserben hagyjuk. Az életmentő szolgáltatásokhoz és támogatásokhoz való hozzáférésbeli egyenlőtlenségek több százmilliárd dollárba kerülnek évente globálisan.³

A kiszolgáltatott gyermekek lehetőségeinek kiszélesítésének a legelső prioritásnak kellene lennie a költségvetés tervezésénél és a kiadásoknál. Egy ország költségvetése azt tükrözi, hogy a politikai kötelezettségvállalásokat milyen mértékben tudják közvetlen intézkedésekkel betartani a kirekesztett gyermekek érdekében is. Az ilyen kiadások fontos szerepet játszanak azon rendszerek finanszírozásában, amelyek összekapcsolják a hátrányos helyzetű gyermekeket és családokat az

³ Hutton, G., “Global Costs and Benefits of Drinking-Water Supply and Sanitation Interventions to Reach the MDG target and Universal Coverage,” World Health Organization, 2012

alapvető szolgáltatásokkal és egyéb támogatásokkal, beleértve a szociális biztonsági hálót, amely megvédi a családokat krízis vagy egyéb megrázkódtatás idején.

A nemzeti költségvetések tervezésekor a gyermekek „előtérbe helyezése” nem elég. Minden kormánynak – legyen az alacsony-, közép- vagy magas jövedelmű országban – figyelembe kell vennie a költségvetési döntések hatásait a legkiszolgáltatottabb gyermekek vonatkozásában. Néhány esetben a közkiadások asszimmetrikusak ugyan, de nem a legkiszolgáltatottabb gyermekek javára. Ezt az igazságtalanságot talán legjobban az egy főre eső oktatási kiadások különbségei illusztrálják. Néhány alacsony jövedelmű országban, az összes oktatásra fordított közkiadás közel felét a legjobb minőségű oktatásban részesülőkre költik, akik a diákok csupán 10 százalékát teszik ki. Számos országban pedig a gazdagabb háztartásokban felnövő diákoknak több mint 18-szor nagyobb a hozzáférésük az oktatási erőforrásokhoz (tankönyvek, segédeszközök), mint a szegényebb környezetből származó diákoknak.⁴

A pénzügyi és a fejlesztési minisztériumok közti jobb koordináció és tervezés segíthet, hogy a nemzeti költségvetés eredményesebben szolgálja a legkiszolgáltatottabbak érdekeit. Ugyanígy segíthet a kiadások nyomon követése, amellyel kideríthető, hogy a fizetett programok valóban megtalálják-e a nehezen elérhetőket.

Néhány ország rendelkezik olyan példaértékű helyi mechanizmusokkal, amelyek egy alapot működtetnek, amely ellenőrzi a gyermekszegénységre költött közkiadások hatásait. Banglades például kialakított egy gyermekekre fókuszáló költségvetési keretprogramot, amelyet a pénzügyminisztérium működtet. A Dél-Afrikai Köztársaságban, a Children's Institute ellenőrzi a költségvetési előirányzatokat, amelyek az ország 2005-ös Gyermek törvényének rendelkezéseinek végrehajtását célozzák meg.

Ugyanakkor a kormányok növelhetik a beruházás utáni hozamukat több integrált tervezési és költségvetési megközelítés alkalmazásával, valamint több integrált, szektorokon átívelő programmal, ahogy azt ez a fejezet is tárgyalta.

A finanszírozási hiányok és a hivatalos fejlesztési és humanitárius segélyért növekvő verseny közepette, az alacsony- és közepes jövedelmű országok és fejlesztési partnereik új módokat találnak a finanszírozási hiányok pótlására, valamint előreláthatóbb és változatos finanszírozási források biztosítására. Bár a célzott, rövid távú befektetések gyakran tudnak megoldást találni az olyan nehézségekre, amelyek a gyermekek és családok hozzáférését akadályozzák az életmentő

---

⁴ United Nations Children's Fund, *The Investment Case for Education and Equity*, UNICEF, New York, Jan. 2015.

szolgáltatásokhoz és támogatásokhoz, ezen eredmények nem válhatnak hosszú távúvá fenntartható finanszírozás nélkül.

A legígéretesebb új társulások az olyan létfontosságú készletek fejlesztésének és felhalmozásának finanszírozására találnak új lehetőségeket, mint a legkirekesztettebb gyermekek és közösségek számára szolgáló oltások, szúnyoghálók és táplálkozási kiegészítők. Például a Power of Nutrition partnership célja, hogy 1 milliárd dollárt teremtsen elő élelmezésre, egy innovatív, összehangolt mechanizmus segítségével, amely minden egyes dollárt meghatszorozhat a magánfinanszírozási szektorban. Ez az új finanszírozás minden más befektetőtől védett. Ehhez hasonlóan az UNITLIFE a nyersanyag-kitermelő ipar mikro-járulékait használja a bevétel növeléséhez az alultápláltság elleni harcban a szubszaharai Afrikában. A Kongói Köztársaság a nemzeti olajvállalat eladott olajából hordónként 0,10 dollárnak megfelelő összeget adományoz. Ezen kívül az UNITAID (globális egészségügyi kezdeményezés a HIV/AIDS, tuberkulózis és malária leküzdésére) az elmúlt öt év alatt pénzügyi alapjának felét a légi közlekedésre kivetett díjakból teremtette elő.

Ilyen sikeres innovatív partnerségre példa a „GAVI, the Vaccine Alliance” nevű szövetség, amely piacformáló erejével megfizethetőbbé teszi az oltást a fejlődő országok számára. A GAVI a Világbankkal, az Egészségügyi Világszervezettel, a Bill és Melinda Gates Alapítvánnyal és az UNICEF-fel együttműködve felgyorsította az oltások fejlesztését és elérhetőségét a pneumococcus fertőzés megelőzésének érdekében, amely az 5 éves kor alatti gyermekhalandóság egyik fő okozója.

A kiszámíthatóbb finanszírozásra és a folyamatos beruházásra való igény sokkal fontosabb és sürgősebb, amikor humanitárius szükségállapotról van szó. A humanitárius igények exponenciálisan nőnek az elhúzódó konfliktusok, és az egyre gyakoribb és intenzívebb válságok alatt. A költségvetési hiányok növekedésével az adományozók, kormányok és nemzetközi szervezetek új utakat találnak a humanitárius intézkedések finanszírozására.

Ha beruházunk az esetleges válsághelyzetek kezelésébe, még mielőtt azok bekövetkeznének, akkor a kormányok és a nemzetközi szervezetek könnyebben fel tudják venni velük a harcot, így a befektetés nagymértékben megtérül. Ha a szárazságra és áradásra hajlamos területeken előre elhelyezzük a készleteket, valamint képzéseket és szimulációkat végzünk ezekben az országokban, akkor csökken a beszerzési és szállítási költség, gyorsabb a reagálás és a szén-dioxidkibocsátás is csökken. Hasonlóképpen, a helyi egészségügyi rendszer és más kritikus infrastruktúra fejlesztésébe történő befektetés nemcsak a fejlődést erősíti, hanem a válságkezelés hatását és költségét is csökkenti.

A Világélelmezési Program és az UNICEF közös kutatási kezdeményezése szerint – amely az Egyesült Királyság Nemzetközi Fejlesztési Minisztériuma támogatásával jött létre – a humanitárius

felkészülés a veszélyeztetett területeken átlagosan 200 százalékos anyagi megtérülést eredményez. Ez azt jelenti, hogy minden egyes befektetett dollár 2 dollárt ér válsághelyzet esetén.

Az anyagi forrás felhalmozása és a méltányosabb befektetés biztosítása a leghátrányosabb helyzetű gyermekek számára a legfontosabb, és egyre nagyobb jelentőséggel bír a Fenntartható Fejlesztési Célok keretein belül is. A „senkit nem hagyunk lemaradni” elvre kell ösztönözni a kormányokat, ezért az új globális célok megvalósításához tudatos váltásra van szükség az irányelvben, a költségvetési tervben és a közkiadásokban annak érdekében, hogy a leginkább rászorulóknak jussanak előnyhöz.

RÉSZVÉTEL

A méltányosság elérése a gyermekek körében mindannyiunk felelőssége

A méltányos fejlesztést befogadó, azaz inkluzív fejlesztésként szokás definiálni. A hagyományos, csaknem teljes mértékben a kormányok és nemzetközi ügynökségek által vezetett függőleges, felülről lefelé irányuló fejlesztési támogatás kezd megváltozni. A fejlesztés egyre inkább különböző szektorokat, földrajzi térségeket és korcsoportokat átívelővé válik, túllépve a részvétel hagyományos akadályain. Az alacsony és közepes jövedelmű országok közötti összehangoltabb kooperáció, irányítás és együttműködés lehetővé tette a közös kihívások kezelését az anyagi készletek, technológia és tudás átadásával. A közösségi média, digitális technológia segítségével gyorsabban és hatékonyabban lehet megszervezni, növelni és fenntartani a nyilvánosság részvételét, mivel a csoportok információkat osztanak meg, új tagokat toboroznak és új partnerekkel működnek együtt a jó ügy érdekében.

Ezek az új lehetőségek és csatornák esélyt adnak a lakosoknak, hogy az életüket érintő ügyekben felszólalhassanak. Ráadásul értékes bepillantást nyújtanak azoknak az életébe és szükségleteibe, akiket eddig figyelmen kívül hagytak vagy elhanyagoltak. Továbbá jelentősen hozzájárulnak egy új, befogadó és lakossági részvételt lehetővé tevő korszak kezdetéhez, a helyi kampányoktól kezdve a széles mozgalmakig, amelyek változást követelnek és új lehetőséget adnak az embereknek, hogy számon kérhessék azt, amit vezetőik ígértek.

Ezek a lazán szervezett törekvések helyi, nemzeti, regionális, globális, vagy mindent átfogó méreteket ölthetnek. Indiában az „I Paid a Bribe” mozgalom egy weboldalon indult, ahol az emberek bejelenthették, ha kormányzati korrupcióval találkoztak. Az oldal hamarosan egész Indiát és még India határait is átívelő kormányzati korrupció-ellenes mozgalommá vált.

Nigériában a globálissá nőtt #bringbackourgirls kampány egy abujai ügyvéd egyszerű tweetjével kezdődött, amelyben a Boko Haram terrorista csoport által véghezvitt több száz iskolás lány elrablása ellen tiltakozott.

Az Ice Bucket Challenge 2014-ben az Egyesült Államokban indult el egyetemista hallgatók körében, miután egy barátjuknál gyógyíthatatlan degeneratív betegséget (ALS) diagnosztizáltak. A barátoknak szóló online kihívás lényege, hogy a kihívott fél vagy a fejére önt egy vödör jeges vizet 24 órán belül és másoknak is továbbítja a posztot, vagy támogatja az ALS Alapítványt. Ennek köszönhetően 115 millió dollár érkezett az alapítványhoz, így több millió embert segíthetett a gyógy mód megtalálásában.

A mozgalmakat soha nem azért hozták létre, hogy azt „vírusszerűen” elterjesszék, vagy hogy világszintű figyelemfelhívássá duzzasszanak egy nemzeti, helyi ügyet. De ettől még óriási hatással lehetnek az emberek életére. Például Nepálban a nyílt székletürítés ellen irányuló mozgalom egyaránt mozgósította az állampolgárokat és a polgári hatóságokat az ország legszegényebb részeiben és ennek eredményeképpen rövid idő alatt 27 megyében tiltották azt be.

A mozgalmak a leghátrányosabb gyermekeket érintő kormányzati törekvések erőteljes támpillérei lehetnek. Például a Scaling-Up Nutrition (SUN) mozgalom segítségével elérték, hogy az alultápláltság megelőzése globális szinten egyre inkább elsőbbséget élvezzen. A siker két tényező erőteljes kombinációjának tulajdonítható: a kormányzati elkötelezettségnek és forrásoknak, valamint annak, hogy az aktivisták és szakértők világszerte hálózata a technológia segítségével felhívta a figyelmet a növekedés leállításának veszélyére és a változás szükségére.

Függetlenül attól, hogy milyen formát öltenek, a mozgalmaknak új munkamódszerre és új vezetőségre van szükségük. Az igazi mozgalmaknak *belső* vezetői vannak, nem pedig irodai döntéshozók a nemzeti kormányokban vagy az ENSZ-ben. Azonban a kormányok, nemzetközi szervezetek és a civil társadalom feladata, hogy a közös kihívásokat szem előtt tartva együtt dolgozzanak a közösségekkel. Ilyen kihívások a környezetvédelem, a szélsőséges szegénység felszámolása, a női jogok érvényesítése és mindenekelőtt annak a lehetőségnek a megteremtése, hogy a leghátrányosabb helyzetű gyermekek felismerjék a teljes élethez való jogukat.

* * *

Az **INFORMÁCIÓK** és az adatok segítségével felismerjük a hátrányos helyzetű gyermekeket és közösségeket, valamint figyelemmel kísérjük erőfeszítéseink hatékonyságát. A szektorok közötti **EGYÜTTMŰKÖDÉS** a gyermekek növekvő nélkülözésében és a kihívások leküzdésében segít. Az

INNOVÁCIÓ új megoldásokat kínál a régi problémákra, így a gyermekek és a közösségek könnyebben néznek szembe a változó világ kihívásaival. A **BEFEKTETÉS** és a méltányosság elérése még fenntarthatóbb fejlődést tesz lehetővé a leghátrányosabb helyzetű gyermekek körében. A közösségek, **GYERMEKEK ÉS FIATALOK BEVONÁSÁVAL** megváltoznak tevékenységeink és a prioritásokat is másképp határozzuk meg.

Ezek az utak mind egy méltányosabb világ kiépítéséhez vezetnek, ahol minden gyermeknek reális esélye van egy jobb jövőre.

A méltányosság reményének elérése lehetséges. A gyermekek lehetőségei közötti egyenlőtlenség drasztikusan csökkenthető már egy generáció leforgása alatt.

Amint a világ megkezdi az ambiciózus, új nemzetközi fejlődési tervének megvalósítását, a „senkit nem hagyunk lemaradni” szlogent valóra kell váltani. Minden gyerek számára meg kell teremteni az egyenlő esélyeket – ezt a vezérelvet kell követnie mindenkinek.

A méltányosság elérése a gyermekek körében olyan prioritási kérdés, amelyben felismerjük a legjobban rászorulókat támogatásban rejlő morális és stratégiai jelentőséget.

Gyakorlati kihívást jelent az olyan akadályok és nehézségek leküzdése, amelyek megfosztják a gyermekeket a szükséges támogatástól és akadályozzák a legfontosabb lehetőségekhez való hozzájutást.

Az elkötelezettség gyakorlatba való átültetése méltányos elveken, programokon és állami kiadásokon keresztül politikai akarat kérdése, ami a leghátrányosabb helyzetűek életszínvonalának javításán alapul.

Befektetést jelent az, ahogy a kormányok és adományozók finanszírozzák a legkirekesztettebbek segítségére irányuló fejlesztést.

Még nagyobb elkötelezettséget igényel a gyermekeket fenyegető konfliktusok és erőszak felszámolása, és az éghajlatváltozás hatásaira vonatkozó ígéret betartása.

Végezetül minden embernek cselekednie kell a méltányosabb világ megteremtésében, szem előtt tartva, hogy a fenntartható jövő – vagyis a közös sorsunk – függ ettől.

-
- i United Nations Children’s Fund, *Narrowing the Gaps to Meet the Goals*, UNICEF, New York, September 2010.
- ii Ibid.
- iii United Nations Children’s Fund, *Progress for Children: Beyond Averages – Learning from the MDGs*, No. 11, UNICEF, New York, June 2015, pp. 22, 26.
- iv The projections in this paragraph were calculated for UNICEF by the Overseas Development Institute, 2015.
- v United Nations, *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*, General Assembly Resolution A/RES/70/1, paragraph 4, United Nations, New York, 25 September 2015.
- vi United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, *Global Humanitarian Overview 2016*, United Nations OCHA, New York 2015, p. 5.
- vii United Nations High Commissioner for Refugees, *UNHCR Mid-Year Trends 2015*, UNHCR, Geneva, 2015, p. 3.
- viii United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, *Global Humanitarian Overview 2016*, United Nations OCHA, New York, December 2015, p. 3.
- ix United Nations Children’s Fund, *Humanitarian Action for Children 2016 – Overview*, UNICEF, New York, January 2016, pp. 3, 6–7.
- x UN IGME 2015.
- xi United Nations Children’s Fund, *Committing to Child Survival: A Promise Renewed – Progress report 2015*, UNICEF, New York, September 2015 (hereafter referred to as ‘APR 2015’, p. 35.
- xii United Nations Children’s Fund, *Narrowing the Gaps to Meet the Goals*, UNICEF, New York, September 2010.
- xiii APR 2015, p. 35.
- xiv UN IGME 2015.
- xv Save the Children, *A Devastating Toll: The impact of three years of war on the health of Syria’s children*, Save the Children, London, March 2014, p. iv.
- xvi Ibid.
- xvii UN IGME 2015.
- xviii You, Danzhen, et al., ‘Global, Regional, and National Levels and Trends in Under-5 Mortality between 1990 and 2015, with Scenario-Based Projections to 2030: A systematic analysis by the UN Inter-agency Group for Child Mortality Estimation’, *The Lancet*, vol. 386, no. 10010, pp. 2275–2286, December 2015.
- xix APR 2015, p. 9.
- xx APR 2015.
- xxi United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, *EFA Global Monitoring Report 2013/14 – Teaching and Learning: Achieving quality for all*, UNESCO, Paris, pp. 158–159.
- xxii United Nations Children’s Fund, *Ending Child Marriage: Progress and prospects*, UNICEF, New York, 2014, p. 6.
- xxiii United Nations Children’s Fund, *A Profile of Child Marriage in Africa*, UNICEF, New York, 2015.
- xxiv World Health Organization, ‘Adolescent pregnancy’, Fact Sheet No. 364, WHO, Geneva, Updated September 2014.

---

xxv United Nations Children’s Fund, *Committing to Child Survival: A Promise Renewed – Progress report 2014*, UNICEF, New York, September 2014, p. 34.

xxvi UNICEF Regional Office for CEE/CIS, *Realizing the Rights of Roma Children and Women in Bosnia and Herzegovina, the former Yugoslav Republic of Macedonia, and Serbia: Summary analysis of key findings from MICS surveys in Roma settlements in the three countries*, UNICEF Regional Office for CEE/CIS, issue 2, 2014.

xxvii UNICEF projection, based on UN IGME 2015, p. 6.

xxviii UNICEF projection, based on APR 2015, pp. 61–64.

xxix UNICEF projection, based on APR 2015, p. 64.

xxx UNICEF analysis based on UN IGME 2015.

xxxi UNICEF projection, based on APR 2015, p. 63.

xxxii Calculation based on APR 2015, p. 63: Between 2016 and 2030, 2.1 billion children will be born around the world and sub-Saharan Africa will see 620 million births.

xxxiii United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division, *World Population Prospects: The 2015 revision*, United Nations, New York, 2015.

xxxiv Liu, Li, et al., ‘Global, regional, and national causes of child mortality in 2000–13, with projections to inform post-2015 priorities: an updated systematic analysis’, *The Lancet*, vol. 385, no. 9966, October 2014.

xxxv UNESCO Institute for Statistics, ‘A Growing Number of Children and Adolescents Are Out of School as Aid Fails to Meet the Mark’, Policy Paper 22, Fact Sheet 31, UIS, Montreal, July 2015.

xxxvi United Nations Children’s Fund, *Early Childhood Development: A statistical snapshot – Building better brains and sustainable outcomes for children*, UNICEF, New York, September 2014, p. 7.

xxxvii United Nations Children’s Fund, *The Investment Case for Education and Equity*, UNICEF, New York, January 2015, p. 59.

xxxviii Organisation for Economic Co-operation and Development, *Equity and Quality in Education Supporting Disadvantaged Students and Schools*, OECD, Paris, 2012, p. 15.